

ÖRÖKIDŐS

az Országos Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

TARTALOM: *Dr. Révay Tibor*: Oltáregyesületek szervezése, egymáshoz való viszonya, országos szövetsége. — *Kákonyi Zoltán*: Halottak napján. — *Dr. Tiefenthaler József*: Jegyzetek a lourdesi zarándoklatról. Lourdes. — *P. Komarik István S. J.*: Az Eucharisztia története Magyarországon. (Folytatás és vége.) — Az Oltáriszentség szegedi és győri ünnepei. — *Komlósy Miklós*: Sír a Monika asszony. — *Gyakori szentáldozás*. Rovatvezető: *Reviczky Aladár* főmunkatárs. Kiáltvány az ifjakhoz és leányokhoz. — *Drehmanns*, hollandi püspök a gyakori áldozásról. — *Jézusom örömmöm*. Rovatvezető: *Dr. Szyllaba Emil*. Segítsünk szenvedő testvéreinken. — Mit tanuljunk a tisztítóüz lelkeitől. — Aranyos gyermek. — Eucharisztikus szövetségek. — Felső himbók. — Röptében a nagyvilág körül. — Egyesületi élet. — Telefon-posta. — Kimutatások.

Oltáregyesületek szervezése, egymáshoz való viszonya, országos szövetsége.

(A főtisztelendő papság, az oltáregyesületi vezetőségek és szülők különös figyelmébe!)

AZ OLTÁREGYESÜLET szervezéséről, egymáshoz való viszonyáról és az oltáregyesületek országos szövetségéről fogok kegyes engedelmükkel pár szót szólni.

Meeüs Anna belga grófnő egy szegény templom felszerelését igen elhanyagolt állapotban találta. Midőn pedig azokat rendbe hozta, hasonló helyekről annyi folyamodványt kapott, hogy azoknak kielégítésére képtelen volt. Megalakította tehát 1848-ban az első oltáregyesületet oly célból, hogy ennek tagjai a szegény templomokat és missiókat egyházi szerekkel lássák el, az Oltáriszentségben levő Úr Jézust a megbántásokért kiengeszteljék, az Úr Jézus imadását terjesszék. Az oltáregyesületek egész Belgiumban gyorsan elterjedtek. Az oltáregyesület alapszabályát IX. Pius pápa 1872-ben jóváhagyta, a központi főegyesület pedig XIII. Leo pápa 1879-ben Brüsszelből Rómába helyezte át. Minden oltáregyesületnek a főegyesületbe kell — legalább közvetve — bekebelezve lenni, hogy a búcsukban részesülhessen.

A buzgó nő minden idejét az oltáregyleti munkálatok kötötték le. Belátta, hogy csak akkor lehet állandó sikerű az oltáregyletek működése, ha az oltáregyleteket külön, e célra rendelt női szerzet támogatja. Miért is P. Boone Jézusársasági atya közreműködésével, külön női kongre-

gációt, szerzetet alapított. Az oltáregyesületek ezen római nőzárda vezetőségének alá vannak vetve.

A rendes tagok kötelessége 1. az egylet törzskönyvébe beiratkozni, 2. havonként bármely napon, a nap bármely szakában otthon vagy a templomban egy imaórát végezni és 3. az oltáregyesület céljaira évenként valamelyes alamizsnát adni. Aki ezeket a föltételeket teljesíti, az a búcsukat elnyerheti és rendes tagja az oltáregyesületnek. Ez azonban nem akadályozza a helyi egyesületeket, hogy közös imádásórát tartsanak, vagy főleg a közös isteni tisztelet napjain óránként egymást felváltva teljesítsék az imádást, hogy az évi alamizsna nagyságát megállapítsák stb., de ez csak helyi kötelezettség. A búcsuk és rendes tagság elnyerésére elégséges, ha valaki a három előző feltételt saját választása szerint teljesíti. Pártoló tagjai az egyletnek azok, akik csak tagdíjat fizetnek.

Az 1859-ben alakult budapesti oltáregyesületnek gr. Cziráky Jánosné volt az első elnöknője; örömről és büszkeségünkre szolgál, hogy az egy évvel korábban alakult bécsi oltáregyesületnek is magyar hölgy, Apponyi Julia grófnő volt az első elnöknője. Ugyancsak Apponyi J. grófnő pendítette meg Trautwein Nep. János áldozással a budapesti oltáregyesület megalakításának eszméjét is.

1. Az oltáregyesületeket a hiveknek s a papoknak kell szervezniök. A szervezést tulajdonkép a családban kell kezdeni. A család az egyházi alkotásoknak is az alapja. Erre utal Szentséges Atyánk X. Pius pápa «*Quam singulari*» kezdetű körlevelében is, melyben a gyermekeknek gyakori szentáldozását sürgeti. Különösen fontos a körlevélnek azon része, melyben a pápa az ártatlan gyermekeknek első szentáldozását nem kifejezetten a gyónás előzetes végzésétől, hanem attól teszi függővé, vajjon a gyermek a szent ostyát a közönséges ostyától, illetve kenyértől megkülönböztetni tudja-e? Nem akarja tehát bevárni azt az időt, midőn a gyermek az Oltáriszentség teljes ismeretére jut s a korának megfelelő bűnökkel szennyezte be a lelkét, hanem megelégszik az Oltáriszentség némi ismeretével is, s a valóban ártatlan korban akar az Úr Jézus személyes jelenlétének és uralmának a gyermek lelkében helyet biztosítani.

Rége óta nálunk a karon ülő gyermekek is áldoztak. A tridentin szinát ezt nem helytelenítette, de szükségesnek sem mondotta. Szentséges Atyánk azonban annál inkább sürgeti a már gondolkodni kezdő gyermekek szentáldozását. Azt akarja, hogy a gyermek szűztiszta lelke először az Úr Jézusnak hozzon virágot, gyümölcsöt, hogy a gyermek ne a szenvedélyek, hanem az Oltáriszentség rabjává váljék, ki minden nap számot vet magával, hogy méltó-e az Oltáriszentség vételére, ahogy minden nap készen akar lenni az Isten előtt való megjelenésre is. Abett, sitteni (Schweiz) püspök plébános korában gyakran bocsátott szent-

áldozáshoz hét éves gyermekeket és «sohasem kellett ezt megbánnom» — írja egyik körlevelében.

Ehhez szükséges, hogy a gyermek idejekorán megismerje és megszeresse az Úr Jézust és kívánjon vele egyesülni az Oltáriszentségben.

Beszélni kell tehát a kis gyermeknek az Oltáriszentségről, az erre vonatkozó bibliai történetekről. Így lesz az Úr Jézus a gyermek érzelmi és gondolat világának központjába beállítva.

A gyermek meg tudja az ő kis eszének világánál érteni, hogy neki le kell térdelnie a templomban akkor, midőn mise alatt elhallgat az orgona, mert most száll le mennyből Jézus és ő láthatja a pap ujjai közt a szent ostyát, amely most már nem közönséges kenyér, hanem a kis Jézus a szent ostyába rejtőzve.

S ha látja azt, hogy a szülők szeretik az Oltáriszentséget és gyakran áldoznak, akkor már alig lesi azt a pillanatot, midőn ő hasonlóképp cselekedhetik és tiszta szívének egész szeretetével a kis Jézust veheti magához.

Kedves szülők, ti ismeritek gyermekeiteket és a jó Isten földi helytartója útján figyelmeztet arra, hogy használjátok fel ezen ismeretet az Isten dicsőségének terjesztésére.

Már az első római pápa, szent Péter apostol írja rólatok, hogy királyi papság regale sacerdotium vagytok, nem ugyan a lelki hatalom birtoklásának, hanem a papsághoz hasonló hatalom gyakorlásának szempontjából.

Királyi méltóságba vagytok helyezve. Magasabb a méltóságtok az ószövetségi papok tiszténél, akik állatokat mutattak be az Úr Istennek.

Istennél nincs értékebb dolog a lelkeknél. Ti ezt a legkedvesebb ajándékot viszitek Isten oltára elé. Mivel pedig a földön élő ember szemeiben legnagyobb a királyi méltóság, azért adja Isten is ezt a címet nektek kitüntetésképp azért, hogy neki a mindennél kedvesebb ajándékot adjátok.

Szent Péter apostolnak az volt a látomása, hogy a keresztény szülők megértik Jézus birtoklásának boldogságát és úgy fog átalakulni ez a pogányságra hajló világ, hogy nemcsak a szobákban lesznek feszületek és szentképek, hanem már a gyermekek szívébe is a szülők fogják belevésni a minket végtelenül szerető Jézus képét és Jézus fog uralkodni a szívek felett. Ennek a látomásnak, jövendölésnek teljesednie kell; most pirkad ez új kor hajnala. Ti élvezitek ennek édes közelségét.

Nehéz-e az ily nevelés? Hiszen megkönnyíti nevelői munkátokat. Kellemetlen-e? Hiszen megédesíti családi élteteket az Úr Jézus szelleme, mely családjaitok tagjaiban fog szétáradni.

Meglássátok: a korán áldozó gyermekeitek csókja édesebb lesz, mert

ezeknek ajkait az Úr Jézus érintette; forróbb lesz az ölelésük, mert szívük az Úr Jézus szent szívében, a szeretet lángtengerében megfürdött; ezeknek szebb, mosolygósabb lesz a tekintetük, mert megigézte őket a boldog Isten élvezete.

Isten legforróbban azt óhajtja, hogy a lelkek a megszentelő malaszt állapotában megmaradjanak. Legyetek büszkék, hogy ti Isten óhajának teljesítésében közreműködhetek. Hiszen azért szentség a házasság, hogy szent legyen annak a gyümölcse is.

Mikor a szülő azt hiszi, hogy ártatlan gyermekét eléggé kioktatta és elviszi a paphoz, hogy szent áldozáshoz való bocsáttatását kérje, akkor az oltáregyletbe is beirathatja. Ime ez az oltáregyleti szervezés első és legfontosabb része. Az ilyen gyermek az oltárhoz nő, illetve Jézus szívéhez; bajos lesz azt onnét elszakítani.

A sokat emlegetett Förster szerint a nevelés felemelés. Magasabbra pedig nem emelhetjük a lelkeket, mintha az oltárhoz visszük, hogy az Úr Jézussal egyesüljön.

A szervezés munkáját a hitoktató veszi át az iskolában. Jó, ha minden gyermek valamely hitbuzgalmi egyeletbe van beiratkozva. Az oltáregyleti tagsággal járó havi egy órai szentségimádás két fél órára osztva végezhető s tagdíjképen a gyermektől havi 1 fillér fizetése is elégséges. Erre a gyermekek is vállalkozhatnak. A gyermek öntudatát nagy mértékben növeli az, hogy ő már egy társulatnak tagja. Ha még kis jelvényt is kap hozzá, öröme teljes lesz és biztosak lehetünk az iránt, hogy az oltáregylet ezen tagjainak jó része egész életén keresztül hiven fogja teljesíteni kötelességét, mert e kötelességteljesítés az ő lelkével össze van forrva.

A hivek közül könnyű oltáregyleti tagokat szerezni, mert az oltáregylet természeténél fogva benne van a nép lelkében. Az oltáregyletnek célja és lényege az, hogy minél jobban megismerjük, szeressük az Úr Jézust, őt kiengeszteljük főleg az Oltáriszentségben ért megbántásokért és gondozzuk azon szent helyeket, amelyeken az Úr Jézus magát értünk a szent misében naponkint feláldozza, jöjjünk el a szent misére és nézzük, hogyan megy végbe a vér nélküli áldozat. Ez a legkedvesebb vallási kötelességünk. Tágabb értelemben véve tehát oltáregyleti tag vagyok, mihelyt katolikussá leszek. Az oltáregylet csak arra való, hogy bennem e tudatot minél élénkebben ébren tartsa. — Az anyagiakról való gondoskodás sem okoz nehézséget. Ezt a tagdíjat az egyeleti tagok rendszeresen örömmel fizetik, sőt a hivek a templomok részére kézimunkákat is szívesen készítenek s a templomok felszerelésére általában készségesen adakoznak. Ez az áldozatkészség, mely sokszor nem megfelelő ajándékok által jut kifejezésre, az oltáregylet útján a helyes mederbe terelődik.

Minden ájtatossági egyesület vezetése között tehát az oltáregylet az, mely a lelkipásztor legtermészetesebb foglalkozását képezi. Minden lelkipásztor alkothat tehát oltáregyletet, illetve a hívek minden községben szorgalmazhatják az oltáregylet felállítását.

Az egyesület vezetésében kiváló hivatása van a választmánynak. Ennek rendszeresen csak nők a tagjai. A választmány legfeljebb ötven tagból állhat, kiket a közgyűlés választ. A választmányi ülésen választják az elnököt és alelnököt, a pénztárnokot és helyettesét, a titkárnőt és a második titkárnőt.

A választmány azért van nőkből összeállítva, mert a választmány fő kötelességét az egyházi felszerelések elkészítéséről való gondoskodás képezi. A választmányi havi üléseken határoznak afelől, hogy milyen tárgyakat fognak elkészíteni, s az egyesületi tagok közül kiket bíznak meg a felszerelések elkészítésével.

Sok helyütt külön munkaórákat szokás tartani, mely alatt a titkárnők hitbuzgalmi könyvekből felolvasásokat tartanak, vagy valamely egyházi férfiú konferenciát tart. Kis városok és falvaknak sokszor lapos gondolatvilágában ezek a felolvasások és konferenciák emelik magasra a tökéletesség iránt érzékeny női lelkeket.

A tagsági díjakat és adományokat a pénztárnok gyűjti össze és kezeli az egyesület pénztét.

A papnak tehát a szorosan vett lelki vezetés, a havi szentségimádás megtartása, esetleg szent beszéd végzése, a hívek gyóntatása s az új tagoknak törzskönyvbe való írása képezi feladatát.

Helytelen volna tehát, ha az oltáregyesület a választmány s a világi vezetőség mellőzésével működne, mert a pap egyedül e munkákat nem végezhetné, az egyesület szorosan vett hivatását nem teljesítené. Az egyesület azért áll természeténél fogva több egyénből, hogyha az egyik tag kidől, az intézmény azért fenmaradjon. Hagyjuk a nőket dolgozni az oltáregyesületért. Ők ezt szívesen teszik és ebben a szép munkában valóban nemesen teljesítik feladatukat. Ellenkező esetben minden munka egy-egy buzgó pap vállaira nehezedik, akinek utódja esetleg képtelen az előd munkájának folytatására, utóbb az egyesület mint oldott kővé hullik szét s a lelki kincsek termelésének egész uradalmi elpusztulnak.

Ott, ahol apácák is vannak, az alelnököt s pénztárnokot a női fűztség az apácákra bízandó. Az oltáregyesület ugyanis megalakulásától kezdve szoros összeköttetésben van az apácázárdákkal, sőt külön női szerzet alapítására adott alkalmat. Ezen jellege fog tehát kifejezést nyerni akkor is, ha az új egyesületek szintén a női zárdák támogatását veendő igénybe.

Midőn az oltáregyesületek az egyesületi munka javarészt a nőkre

bízzán, velük együtt imádkoznak, akkor azokhoz válnak hasonlókká, akikről az Apostolok Cselekedetében írva vagyon, hogy «állhatatosak valának egyenlő akarattal az imádságban az asszonyokkal és Máriával, Jézus anyjával». (Ap. Csel. 1, 14)

Jézus az Oltáriszentség szerzésével kötelezte magát arra, hogy minden községben köztünk marad; mi az oltáregylettel, az Oltáriszentség egytelével, kössük le magunkat, hogy Őt felváltva állandóan imádni fogjuk.

P. Boone Jézustársasági atya, ki Meeüs Anna grófnőt az oltáregyesületi intézmény és a női szerzet megalapításában támogatta, 1862-ben tartott egyik beszédében néhány magyarországi oltáregyesület példakép állított hallgatósága elé. Mi arra törekszünk, hogy e szép dicsőretnre tovább is méltók lehessünk.

Ugyancsak P. Boone mondotta: «ha szabad volna, bejárnám Belgiumot és magamat a hitszónokok, gyóntatók és lelkészek lábaihoz vetném, azt mondanám nekik, hogy 33 éves papi működésem alatt nem dolgoztam eleget, hogy növeljem a szeretet szentségében levő Jézus iránti hódolatot és kérve kérném őket arra a különös szeretetre, mellyel az Úr Jézus viseltetik irántuk, hogy e veszedelmes időben dolgozzanak jobban, mint eddig az Úr Jézusnak e szentségben való dicsőítésén az által, hogy minden plébánia területén alapítsák meg és vezessék az oltáregyesületet».

Az Oltáriszentség nyújtása miatt van nagy tiszteletünk a nép előtt — minis honorificati sunt amici tui Deus, — «igen tiszteletreméltók a te barátaid Isten». (Zsolt. 138—17.) Ez illik a Szentség tiszteletének terjesztésével meghálálnunk, abban a tudatban, hogy qui custos est Domini sui glorificabitur, «aki Urának őrzője, az megdicsőítettik». (Prov. 27—18.)

2. Ami az oltáregyesületeknek egymáshoz való viszonyát illeti, erre nézve a budapesti központi oltáregyesület adta meg a legjobb irányítást, midőn 1894. évben az iránt indított mozgalmat, hogy minden egyházmegye részére külön egyházmegyei igazgató neveztessek ki s az oltáregyesületek egyházmegyéenként szerveztessenek. Az oltáregyesület minél inkább magán viseli a katolikus jellegét, annál inkább kell, hogy magára öltse az egyházmegyei szervezetet. Így van ez Belgiumban is, mely mintája és bölcsője az oltáregyesületeknek.

Egyházmegyei szervezet révén a főpásztor mindenkor tájékozódva van az oltáregyesületek működéséről, azokat ellenőrzi és irányítja. Az egyházi elnök kinevezése különben is mindig a püspök jogát képezi. Egyházmegyei vezetés mellett az oltáregyesületek fenmaradása mindenkorra biztosítva van. Az a tudat, hogy maga a megyés főpásztor érdeklődik mindegyik plébániájának oltáregylete iránt, úgy a vezetőségnek, mint az egyesületi tagoknak buzgóságára nagy hatással van.

Figyelembe veendő az is, hogy az oltáregyesületeknek második célját a szegény templomok felszerelése képezi; ilyenek pedig minden egyházmegyében vannak. Az egyházmegyei igazgató a legkönnyebben tájékozódhatik az iránt, vajjon az egyházmegyei szegény hitközségek részéről benyújtott folyamodványok milyen elbírálásban részesítendők. Az is rendjén van, hogy az egyházmegyei egyesületek első sorban — bár em kizárólag — a saját területükön levő szegény templomok segélyezéséről gondoskodjanak. Az egyesületi tagok is szívesebben készítenek kézi munkákat az ismert szomszédos templomok, mint más ismeretlen hitközségek részére.

Az egyházmegyei igazgatónak alkalma nyílik a hozzáérkezett folyamodványokban felsorolt tárgyakat az egyházmegye területén levő egyesületek között szétosztani s ily módon megindul és állandósul az egyházmegyei egyesületek között az a vérkeringés, amelynek a testvéries érzés, az Oltáriszentség szeretete s az antiochiai keresztények áldozatkészségének utánzása adja meg a mozgató erőt.

A vidéki oltáregyletek az egyházmegyei igazgató útján lépnek összeköttetésbe az egyházmegyén kívül levő hazai és külföldi hitközségekkel és a missiókkal.¹ Az oltáregylet működése nem szorítkozhatik szűk határok közé. A szűk látókör nem a kath. világnézet sajátja. Mi mindig egyetemes célokra törekszünk. Az oltáregyesületnek pedig egyik dicsőségét épen az képezi, hogy nem a saját javát, hanem az egyházét keresi s ezért minden jól vezetett vidéki oltáregyesület az egyházmegyén kívül eső célokat is szolgál, támogatja az ország távolabbi részében s a más világrészekben levő szegény templomokat is.² Ez a vonás igen kedvessé teszi az oltáregyesületet. Képzeljék el kérem, mily örömmel dolgozik az az egyszerű asszony, akinek szemei előtt lebeg az, hogy az általa varrott egyházi ruha valamely néger missió céljaira fog szolgálni! A belga oltáregyletek fennállásuk első félszázadában 750 missiót segítettek másfél milliónyi frank értékben!

Minél inkább elmaradtunk a missiók segélyezésében, annál inkább kell megragadnunk ezt az eszközt, mellyel a missiókért sok jót tehetünk s e mellett oly munkával látjuk el az oltáregyleti tagokat, amely munka végzése nekik valódi örömet okoz s az oltáregyesületi életet felélénkíti.

A változatosság jól esik az embernek. Az oltáregyesület imádkozki és dolgozik.

Ezen egyesületi munkafelosztás által növekedni fog a munka mennyisége s az oltáregyesületek akkora eredményt fognak felmutatni, hogy

¹ Természetesen az országos központ útján. Szerk.
² Ezt az egyes oltáregyesület ne közvetlenül, hanem az egyházmegyei és az országos központi oltáregyesület révén tegye meg. Szerk.

maguk is csodálkoznak majd rajta. A belga egyesületek például az első ötven év alatt hat millió frank értékű egyházi ruhákat készítettek Belgium részére, a budapesti pedig 7000 misemondó ruhát és 1800 palástot készítetett és osztott szét az első ötven év alatt.

Számítsuk e jótéteményekhez még azt a lelki hatást, mit a szegény hívek éreznek, midőn látják, hogy különféle községek oltáregyesületei mily buzgóságot és áldozatkészséget fejtettek ki, hogy az ő templomukon segítsenek! Ott, ahol a templomok teljesen el vannak hanyagolva, rendszeren hiba van a lelki vezetésben is. Az ily község tehát kétszeresen szánalomraméltó és ezért kiváló jótétemény az, ha az ily községen segíthetünk. De nagy segílyt csak több oltáregylet együttes támogatása nyújthat!

3. Az egyházmegyei szervezet azonban veszedelmessé is válhatik, ha teljesen kikapcsolódik az országos szervezetről.

Országos kapocs hiányában megtörténhetik, hogy ugyanazon hitközség más és más egyházmegyében levő oltáregyesületekhez folyamodván, több helyről ugyanazon segílyekben vagy szükségleteit felülmúló nagy támogatásban részesülne.

A magára maradt országos központ működése is megbéníthatná.

Sok szegény egyházmegye pedig jórészt kizárólag a saját szegénységére volna utalva.

Országos szervezet nélkül igen sok egyesület pusztán csak imatársulattá válnék, mert nem volna elég működési köre. Az imatársulat magában véve igen üdvös dolog, de ez a jelen esetben elfajulás, mely ellenkezik az oltáregyesület természetével. Imatársulat oltáregyesület nélkül is létesíthető. Az oltáregyesület lényeges tulajdonságát képezi, hogy a Szentség iránti hódolatát a Szentség környezetének díszével, ennek emelésével, ajándékokkal is kifejezi, a három királyok hódolatát állandósítja. Ezek az ajándékok pedig ékesszólóan, behizelgően beszélnek. Messze földre elmennek és idegen nyelven is azt hirdetik, hogy köztetek van valaki, akit ti nem tiszteltetek eléggé. A ti mulasztástokat titeket nem ismerő jó lelkek pótolták, akik azért más jutalmat nem várnak tőletek, mint azt, hogy e buzgóságban ti velük versenyezzetek.

A vidék elszigeteltségénél fogva hajlandó a tétlenségre. A vidék rendszeren hátrább van, mint a központ. Ez a jelleg rátapad az egyesületi életre is. Kell tehát, hogy szerves összeköttetésbe lépjünk az országos központtal.

Országos szervezet mellett lehet csak nagy dolgokat alkotni. Az oltáregyletek pedig nagy dolgok létesítésére vannak hivatva, mert az oltáregyleti tagok nem lehetnek névleges katolikusok. Ők a kath. társadalom legjavát képezik, akik hitünk szerint élnek, akik Istentől másoknál több

kegyelmet kaptak, akiktől Isten is ezért többet vár. Az oltáregyesületeknek tehát a kath. közmunkából a javarészt, a legnehezebbet, a legfontosabbat kell kiválasztaniok. Melyek azok? Nem részletezem. Önök úgyis tudják. Elég annyit mondani, hogy a kath. oltáregyesületi tagokra minden kath. mozgalom támogatásában számítunk! Nagy munkák egységes végzésére pedig okvetlenül szükséges egy hatalmas lendítő kerék, melynek munkáját csak egy országos központ végezheti. Az a vidéki oltáregylet, amely tudja, hogy neki milyen templomok és missió-telepek részére kell ötven karinget előállítania, az jobban fogja a munkaórákat betartani, tagjai között nagyobb összetartást és lelkesedést fog fentartani, mint az, amely egy-két buzgóbb nő áldozatkészségéből néhány csipkét horgol, hogy abból — a jó Isten tudja hová — pár méternyit szállítson.

Az ember munkakedvét a nagy célok sarkalják állandó tevékenységre. Az országos központ ily nagy munkaadó szerepét tölti be s ezzel villanyozza állandó jó munkára azokat a női kezeket, amelyek sokszor fáradtságos és mégis hiábavaló kézimunkák végzésére vannak lekötve.

Az oltáregyesület egyik fontos eszközét, mellyel élethivatását teljesíti, képezi azon pénzüsszeg, amellyel a tagsági díjakból és adományokból rendelkezik. A pénz az érték képviselője, amelyet azonban a koldus is könnyen kidob, ha fillér a neve. A pénz csak akkor nagy hatalom, ha belőle sok van összehalmozva. Ezért szövetkeznek egymással a bankok is, hogy nagy dolgokat művelhessenek. Nekünk is központosítani kell a kath. pénzeinket, ha azt akarjuk, hogy ez a pénz — amelynek hova fordításáért Isten előtt számot kell majd adnunk — Istentől rendelt hivatását teljesítse, a kath. országos ügyek kellő felkarolására felhasználtassék. Az oltáregyesületek országos szövetségének tehát módot kell találnia arra, hogy az országos központ e szükséges támogatást ne nélkülözze.

Nálunk annál is inkább szükséges, hogy az oltáregyesületek országos központi vezetőségével szerves összeköttetésbe lépünk s az oltáregyesületek országos szövetségét megalkossuk, mert a budapesti oltáregyesületnek kezdettől fogva gyönyörűen működő intézményében rendelkezésünkre áll azon központi vezetőség, amely e hivatás kitűnő betöltésére valóban alkalmas.

E vezetőség gondoskodott arról, hogy az oltáregyesületek eddigelé is az országos szervezettség némi jellegével tudtak fellépni. A Gondviselés bölcs intézkedéséből ezen vezetőség Budapesten egy külön női szerzetet telepített le, mely az Örökimádási templomban míg egyrészt boldogult Erzsébet királynénk emlékét örökölte meg a legméltóbb módon, addig másrészt minden tevékenységét annak szenteli, hogy az Oltáriszentség imádása, kiengesztelése, a szent áldozások végzése minél nagyobb mértékben történjék s az oltáregyesületek megerősödjenek.

Ezen eléggé meg nem hálálható, fontos lépéssel a magyarországi oltáregyesületek is arra a biztos talajra helyezkedtek, amelyen a belga, francia, kanadai s az olasz oltáregyesületek állanak, amelyek központjában szintén egy-egy szerzetesrend végzi az országos szervezés munkáját. Annál kevésbé maradhat fenn tovább a jelenlegi állapot, amikor a budapesti központi oltáregyesület ezen nagy költségeinek fedezésében az ország oltáregyesületei nem vesznek részt abban a mértékben, amint erre képesek volnának. Az pedig nem helyes, hogy az ilyen nagy költségeket egyes családok szinte erejüket meghaladó módon viseljék. Ez a helyzet dicsőséget hoz az illető családokra, de ép oly arányban volna szégyenletes reánk nézve, ha ez az állapot tovább is fennmaradna.

Végül az országos szervezés nálunk különösen az egyesület férfi-tagjaira való tekintettel szükséges, akiknek a nyilvános életben helyzetük bölcs kihasználásával kell küzdeniök az Úr Jézus uralmának biztosításáért. Aki küzdeni akar, annak bátorságra, bátorításra van szüksége. A férfiakban pedig sokszor nem annyira a hit, mint inkább a bátorság hiányzik, hogy az Úr Jézusért valamibe belefogni merészeljenek. A bátran küzdőknek pedig támogatásra van szükségük, mert a krisztusi harc mézején is el lehet esni — árulás, elfeladás nélkül is. Azt a tekintélyt, melyet az ország legjobb katolikusainak szervezete képvisel, a kath. férfiak védelmére ki nem használni, végzetes mulasztás volna.

Minden oltáregylet kétféle oltárt díszít: az egyik látható minden templomban; a másik láthatatlan, a tagok lelkében van. Áldás van azokon, akik közreműködésükkel ezen utóbbi oltár díszítését is előmozdították.

Néhány évtizeddel ezelőtt ismeretlenek voltunk e földön. Csak az Isten ismert és szeretett minket. Pár évtized múlva újból ebben a helyzetben leszünk. Az örökkévalóság köztem és főleg az Isten között fog lefolyni.

Az oltáregyesület az Istennel való édes egyesülést e földön mozdtítja elő, hogy zavartalan és boldog legyen az a másvilágon is. A mennyei látomásokban bővelkedő szent Teréz is bevallja, hogy többet e földön nem kívánhatunk, minthogy az Úr Jézust bírjuk az Oltáriszentségben. Az oltáregyesület abban múlja felül a többi hitbuzgalmi társulatokat, hogy ezen egyesülést az Úr Jézussal közvetlenül mozdtítja elő, hogy lelkünk, mint az olvasztott viasz, olvadjon össze az Úr Jézuséval, mint alexandriai szent Cirill mondja.

Martin Konrád püspök szerint a Bonifácus-egylet felkarolása minden német katolikusnak legfőbb kötelessége. Nekünk lehet-e főbb kötelességünk, minthogy az oltáregyletbe lépve, az Úr Jézus jóságos szívének áldásait terjesszük?

Az Oltáriszentség imáadásában előljáró Belgium püspöki kara 1911.

augusztus 19-én kelt közös pásztorlevelében arról panaszkodik, hogy az Úr Jézus az Oltáriszentségben nem részesül a kellő tiszteletben, miért is közös engesztelő-nap tartását rendelte el.

Ha nálunk minden plébánián szervezve leend az oltáregyesület s ezeknek tagjai havi imaóráikat pontosan betartják; ha ezen egyetek egymással szoros összeköttetésbe lépve és egymást támogatva fogják a szegény templomokat segíyezni, az Úr Jézus külső dicsőségét emelni; ha e több ezernyi egyesület egy nagy szövetségben egyesülve Magyarország hitbuzgó katolikus hiveinek méltó és tekintélyes képviselőjévé leend: akkor nálunk nem lesz szükség közös engesztelő-nap elrendelésére; akkor a Jézus szívével érző hivek száma egyre jobban növekedni fog s hazánk egész területére vonatkozólag szervezve lesznek azon buzgó lelkek, akik minden éjjel, minden nap, óráról-órára buzgón imádják az Úr Jézust, az örökimádás szelleme áthatja ez országot és Isten dicsőségére boldogítani fogja ennek polgárait.

Határozati javaslatomat bátorkodom a következőkben elfogadásra ajánlani: Mondja ki a bécsi eucharisztikus kongresszus magyar szakosztálya, hogy az oltáregyesületeknek minden plébánián való felállítását, az egyesületeknek egyházmegyei szervezetét és országos szövetségét szükségesnek tartja és az elnöklő csanádi püspök úr ó méltóságát felkéri arra, hogy a nagyméltóságú püspöki kart e határozat támogatására megnyerni kegyeskedjék!

Dr. Révay Tibor.

Halottak napján!

A NOVEMBERI temető képe áll előttem: ködös, lelketlehangoló benyomásával, lombhullató hideg, nyirkos szellőjével, a sírok diszítésére felhalmozott, de már dércsípelt éktelen virágaival, amint mind az elmulást, az enyészetet hirdetik az arrajáróknak.

Pedig sokan járnak ilyenkor ott, sokan sietnek elhunyt szeretteiknek a pietás áldozatát leróni: nagyok, kicsinyek, öregek, ifjak egyaránt. És lám ez a szeretet megnyilvánulás az, ami még a maga elválás gondolatai mellett is kedvessé teszi a halottak napját.

A világ emberei ezt nem tudják megérteni. Ők csak borzadni tudnak a halál említésénél és isszonyodva gondolnak ilyenkor a középkor kamalduli szerzetesére, kinek egyetlen földi vágya előhaladni társai között a sorban csak azért, hogy ezzel közelebb jusson, közelebről nézhesse és simogathassa azt a fehér csontkoponyát, mely az asztalfőn az apátur előtt fekszik.

Ne is menjünk ezeknek a temetőjébe, mert itt nem mély hit díszíti a sirokat, hanem divat és megszokás. Egymásra halmozzák világi pompát és fényűzést, hogy még itt se kelljen halálra, elmúlásra gondolni. Mint a strucc madár elrejtí fejét és azt hiszi, hogy már nem üldözik, mert ő már nem látja üldözőit, úgy tesznek a világ hóbortjainak rabjai is; elfeledtetik magukkal, elfödik maguk elől a halált, sőt még a gondolatát is, mintha bizony így soha se érne őket utól.

De ne menjünk a hitetlenek kiellen temetőjébe se! Ott komor ciprusok, szomorúfüzek között ijeszt a félbetörött oszlop, a föld felé fordított fáklya mint a reménytelenség szimboluma: krematorium felszálló füstje nemcsak halált, hanem feledtetést is jelent; s a kisírt szemű hátramardottak sietve menekülnek vissza a világ vásári zsivajába, hogy csak minél előbb feledjék a szomorú, rideg valóságot.

Ő itt életkedvet ölő miazmiákat lehel a halál gondolata; itt búskomorrá tesz a változhatatlan sors kegyetlen tudata! Mert minek is fáradozunk, minek élünk és küzködünk, ha előbb-utóbb semmivé kell lennünk, ha nyomtalanul elveszünk testünkkel-lelkünkkel együtt.

Ő el innen, hagyjuk el e kislelkű kiellen sirokat! Máshová vezetlek testvéreim, jöjjetek velem.

Az is temető, ahová megyünk. Halottak fekszenek ott is: úgy hívják coemeterium, katakombá. De ott nem ijeszt a halál, ott nincs romlás és enyészet, nem kísért a feledtetés fájós tudata. Ott «pax» van, ott a meleg szeretet és az édes remény űzi el a komor gondolatokat, s mikor mi ott járunk, boldogoknak mondjuk azokat, kiknek neveit olvasgatjuk: . . . Theophilus, Prisca in pace . . . Joannes Diaconus in Domino . . . Az ő testük is porladt már, izmaik elernyedtek, elszáradtak: mégis az örök élet anyala lengeti pálmáját felette. S miért?

A feleletet a krisztusi tan adja meg rá. Jézus Krisztusnak azon szent igazságai, melyek Isten szeretetével éltetnek minket egész földi tartózkodásunk alatt. Azok a tanok, melyek átittatták egész lelkünket, gondolatvilágunkat ép úgy, mint szívérzéseinket, beleették magukat énünk minden porcikájába úgy, hogy egészen új, krisztusi lényekké váltunk. Ezek nem hagynak minket cserben a halálküzdelem gondolatánál sem.

Nos nézzük csak ezen krisztusi-tanok világtításában a halál ridegnek mondott valóságát. Hallgassuk csak meg az egyház szavait a temetési szertartásában. Ott nincs szó elmúlásról, feledtetésről! Ott az elválás fájdalmas gondolatára van édes vigasz, megnyugtató válasz!

A halott nevében halljuk felsírni a panasz szavait: Circumdederunt me gemitus mortis; dolores inferni circumdederunt me. Körülvesznek engem a halál keservei, pokoli kínok vesznek körül engem . . . A test kínjai ezek! S ime a felelet reá: Venite, exultemus Domino, iubilemus

Deo salutari nostro! Jertek, dicsérjük az Urat, áldjuk a mi üdvözítő Istenünket! Igen, dicsérjük, áldjuk az Urat, mert Ő nem hagy el, szeret most is, amint szeretett egész életünkben. Csak meneküljünk hozzá nagy fájdalmunkban, mondjuk el csak Neki nagy bajunkat: praeoccupemus faciem eius in confessione. Szilárd a hitünk, nagy a reményünk, mert Ő megsegíthet: quoniam magnus Dominus et rex magnus super omnes Deos, mert nagy az Úr és királyi magasságban áll a többi istenek felett. Akar is rajtunk segíteni: quoniam non repellet Dominus plebem suam, nem taszítja el magától az ő népet; hisz jó fiai, szerető testvérei vagyunk.

Érzitek rajta testvéreim a fenséges istenszeretet hymnusát?

Ő így úgy-e nem rideg, nem vérfagyasztó a halál gondolata; így nem hervaszt virágot, nem öl éltető energiákat, nem lohaszt életkedvtől ragyogó lelkesedést. Inkább meleg boldogsággal tölti el akkor, midőn az édestestvérül adott testünket a mély sírba teszik, midőn a nagy pillanat látszólag elszakaszt minden barátunktól, vérrokonunktól és velük mindentől ami földi, midőn a nagy egyedüllét érzetét a fiziológia halálfájdalom és a bizonytalanság még szörnyűbbé teszi, úgyhogy méltán éneklük a körülállók a Circumdederunt panaszszavait: akkor meleg boldogsággal tölti el szívünk az isteni szeretet, mely egész életünkben, kis gyermekkorunktól késő öregségünkig velünk volt, minket éltetett, lelkesített, munkáinkban erőt, szenvedéseinkben enyhét nyújtott.

Ez isteni szeretet most újra kitarja karjaink a jó Jézus felé, kihez örömpesve közeledünk, mert tudjuk, hogy szeretettel ölel magához és kegyesen fogja mondani: Édesem, én néztem küzdelmedet, láttam szeretetedet, mellyel rám gondoltál, értem türtél, fáradoztál, tiszta szived egész melegével szerettél! Lásd én megelégettem küzködő életed s végtelen bölcséségem határozatával hívtalak magamhoz, hogy: kit szerettél a földön, itt még jobban szeress, ki szentségileg egyesültél velem szentáldozásaidban, most a boldogok istenlátásában egyesülj velem mindörökre, s az én keblemen pihenve folytasd velem imáid édes beszélgetését.

Így értelmezzük a martyrologium főségesen rövid szavait: És szeretve tőle vándorolt az Úrhoz.

Úgy éljünk testvéreim, hogy a számadásnak félelme ne kavarja fel, ne háborgassa meg lelkiismereteink csendes mélységeit, ne lohassa le Krisztus után vágyó szeretetünket! Szeretni akarjuk az Úr Jézust a buzgó vallásosság, a tevékeny keresztény élet szeretetével s akkor e számadás gondolata nem fog ijeszteni, hanem inkább ösztökélni s az élet küzdelmeiben belénk erőt önteni.

Legyen életünk Krisztus követése s akkor örömmel lépünk a nagy Biró elé, ki kegyesen fogad: Gaude, fili, merces tua magna nimis, örvendezz fiam, nagy léssen a te jutalmad! S mi boldogan rebejük:

Uram, én már boldog vagyok, mert elértelek Téged, s Ő újra ismétli: Gaude fili, ego ero merces tua magna nimis. Én leszek a te nagy jutalmad.

Ez a szeretet vezesse életünket s akkor örömmel küzdünk, fáradunk s a halálban szenvedéstől való megváltást és jutalmat látunk.

S ugyanakkor nyugodt megadással simogatjuk a kamalduli szerzetessel azt a fehér csontkoponyát, mert ez is csak édes Jézusunkra figyelmet, kiben élünk, küzdünk s majdan örök boldogságunkat találjuk.

Kákonyi Zoltán.

Jegyzetek a lourdesi zarándoklatról.

Lourdes.

AVONAT, mely az első magyar nemzeti zarándoklatot Lourdes felé vitte, július hó 31-én lépett francia területre, azon ország földjére, mely Lourdest magáénak vallhatja. Isten útjai igazán csodálatosak! Az ószövetségben a leghálátlanabb és leggonoszabb zsidó népet választotta népévé s mikor szent Fiát a földre küldte, nem királyleányt keresett anyául, hanem egy egyszerű szegény hajadont. — Szent vallását se bírta a tudósokra és bölcsekre, hanem galilei halászokat szemelt ki apostoloknak. S most, hogy az Üdvözítő szent Anyja révén a sok testi és lelki nyomornak egy különös gócpontot, kegyhelyet állít, akkor az ő egyházát, földi jegyesét ádázul üldöző francia nemzet közé megy s Lourdest választja ki magának. Isten nem szorul emberi eszközre, erőre, tudásra céljainak elérésére, s épen azért, ha mégis igénybe veszi, mindig a legegyszerűbbet, a legsilányabbat keresi. Mindamellet nem kell azt gondolni, hogy a bűnt, az alacsonytságot tünteti ki csodáival. Meglátja Isten az egyszerűben is a gyöngyszemet! Hálátlan volt a zsidó nép és gonosz, de emellett volt Ábrahámja, Mózes, Józsefje, keresztelő szent János. Az egyszerű názárethi hajadon is, kit szent Fia anyjává választott, erényeivel, alázatosságával és tisztaságával értékesebb volt minden királyi sarjnál. S azok a galilei egyszerű halászok is, hősök voltak, kik semmitől se félve vitték szét a világba Krisztus tanait és életüket áldozták föl értük. Ilyesvalami tapasztalható Franciaországban is. Ugyanott, ahol az egyházat üldözik, ugyanott a bensőség, vallásosság, Krisztushoz való tántoríthatatlan ragaszkodás mintaképeit találhatja az Üdvözítő, s ezek kedvéért ajándékozta Franciaországnak Lourdest.

Ennek elgondolása kibékített bennünket *Franciaországgal* és örömmel üdvözöltük a Rivierán búbájosan kedves szellőjét annál is inkább,

mert Lourdes felől fujdogált. Mikor a francia különvonat útnak indult, tekintetünk betelhetlen éhséggel tapadt az ablakra: a végtelen tengerrel néztünk farkasszemet. Sima ezüst korongjának távoli szegélyébe az ég alja merült bele, azt hirdetve imádságos áhítatban elmerengő lelkemnek: Nem kell Lourdesbe menned csodát látni, hiszen a tenger mérhetetlen nagysága is a titkok és csodák birodalmát jelenti számodra. S úgy tetszett, mintha ott látnám a parton Szent Ágostont a gyermek-angyallal, aki a nagy, végtelen tengert apró kanálkával meri át iciny-piciny gödröcskébe. Fülemben cseng a szentnek mosolygó szava: Gyermekem, hiszen végzetlen nagy ez a tenger és sohasem fogod tudni ebbe a gödörbe átmerni. S felelé a gyermek-angyal: Ha már a tenger ilyen végzetlen nagy, mily nagy akkor annak alkotója, az Isten. Mennyire kell bámulnunk, csodálunk s hódolattal elismernünk annak végzetlen nagyságát és hatalmát, ki a mérhetetlen tengereket megalkotta és gondviselő erejével fölntartja!

De most a képet egy másik váltotta fel. Vad orkán süvít végig a tengeren, házmagasságú hullámok tornyosulnak egymást üldözve örült robbajjal. A cikkázó villámtól megvilágított sötétségben szorongó remegéssel látok hánykolódni egy hajót. Már-már elmerül a hullámsír örök sötétségébe, hogy a tengeri szörnyetegek áldozata legyen. De ime szelíd, meleget árasztó fény töri át a borzadalmas sötétséget és nyomában elcsitul a vihar és elsimul a háborgó tenger. S az újra ezüstsima tükrön Krisztus alakja látszik, amint a hála könnyeit ontják szent lábaira a hányt-vetett hajó menekültei — a tanítványok. Ez a keresztény ember földi pályafutása. Az élet bajai, hánykódásai, botlásai között Krisztushoz fordul, ki kegyelmével, segítségével eloszlatja a reménytelenség éjjelét és üdvösséget hoz.

Lelkem álmaikat csak az alagutak rengeteg száma zavarta. Valóságos mozgófénykép előadás volt utunk a földközi tenger francia partján. A képek a Riviera tündéri vidékei voltak, keretei pedig az 5—10 perccel egymást felváltó alagutak. Így értünk el — mögöttünk hagyva Monacot, Nizzát, Cannest, Toulont — *Marseillebe*. A remek fekvésű hatalmas kikötőváros kellemes meglepetést szerzett nekünk. Marseillei induló alkotói nem olyan istentelenek, mint azok, kik nálunk azt ajkukon hordják. Erről tanuskodik már stílus hatalmas katedrális, mely nem a rég mult vallásos idők emléke, hanem a legújabb évtizedek alkotása. Egyébként azonban találós kifejezője a francia egyház mai szegénységének. Az impozáns méretű templom ugyanis teljesen dísztelen. Marseille a hajósok búcsujáró helye. A városba beékeltek meredek hegy tetején áll a Notre Dame de la garde — a tenger Védőasszonyának gyönyörű temploma. Belseje csupa mozaik, teleaggatva apró hajócskákkal, melyeket nagy tengeri szerencsétlenségtől megmenekült jámbor hajósok adományoztak a szűz Anyának. Égbe meredő

tornyán hatalmas aranyozott Mária-szobor tündöklük, hogy a tengeren tévelygők messziről láthassák. Karját szinte védőleg terjeszti a tenger fölé. Milyen jó esett itt imádkozni, ahol annyi viharedzett lélek öntötte ki hálás érzetét. A zarándoklattól jött deákénekkar mélabús akkordjai oly mélyen belemarkoltak lelkünkbe, hogy teljes erejével ébredt fel bennünk a vágy, bár már egyszer Lourdesbe érjünk. Szívesen hagytuk el a város szép korzóit, a hangulatos paulai szent Vince templomot, mert lelki szemünk előtt már a csodálatos barlang képe lebegett. Ünnepies érzés szállt mindenkinék keblébe és csendes imák és jámbor énekek hangja mellett tartottunk várva-várt célunk felé. Mikor Bouillion Gottfried herceg keresztes hadjával, mellyel a szentföldet készült kiszabadítani a pogány kezekből, már-már Jeruzsálem felé érkezett, kimondhatatlan boldogság töltötte el szívét. Közel érezte a percet, melyben megláthatja azt a helyet, hol az isteni Megváltó járt-kelt, közel azt a pillanatot, melyben megcsókolhatja azt a rögöt, melyet az édes Jézus lábnyomával megszentelt. Ilyen vágyakozások dagasztották a magyar zarándokok keblét is: látni a Szűz Anya csodás kegyhelyét, csókka] illetni azt a sziklát, amelyen Megváltónk anyja Bernadettenek megjelent. Sötét éjszaka volt már, mikor augusztus 2-án pénteken Lourdesbe értünk. A szent indulatok árából, melyek szívünket boldogították, a mély, szívet-lelket átjáró hitnek, egy hatalmas kredónak az érzelme emelkedett ki. S ezen-fenséges érzést az az óriási, impozáns kereszt váltotta ki bennünk, mely Lourdes legmagasabb hegyéről teljes villanyfényben felénk ragyogott a sötét éjszakában. Ez a kereszt Lourdesnak a címe, a jelgége, ennek néma beszéde értette meg velünk, hogy micsoda Lourdes: *a hitnek és bizalomnak a szent helye, ahol a kereszten meghalt Üdvözítő kegyelemkincseit osztja ki a nyomorgó emberiségnek a boldogságos szűz Mária.*

A zarándoklat teljes három napot töltött Lourdesben. Az első napon — szombaton — történt a 10. kereszti stációnak a megáldása. Ez volt a zarándoklat főcélja s ez kölcsönzött neki nemzeti jelleget, mert a stáció a magyar nemzet ajándéka. Először végig imádkoztuk a kereszti ájtatosságot s mikor a 10. állomáshoz értünk, akkor dr. Kohl Medárd püspök lelkes beszéd kíséretében megáldotta.

Az énekkar remeke után ismét tovább folyt az ima. Gyönyörűen napos idő volt s lenge szellő játszadozott a magyar nemzeti lobogóval, melyet a szűz Anya képe ékesített. Ez a nap felejthetetlen marad minden résztvevő lelkében. Vasárnap a püspök fényes segédlettel nagy misét mondott a legelső — rózsafüzér — templomban, melyet három nyelven (magyar, német, tót) beszéd követett. A hétfői napnak főmozzanata volt, hogy a magyar püspök tartotta a körmenetet az Oltáriszentséggel, amikor is minden beteget megáldanak. Ekkor szoktak a csodálatos gyó-

gyulások történni. A magyar körmeneten is gyógyultak meg betegek. Érdekes körülmény, hogy a körmenet alatt mondani szokott kéréseket ekkor magyar ember, dr. Nemes Antal prelátus imádkozta elő. A három nap többi részét a privát buzgóság töltötte ki. Természetes, hogy a barlang vonzott mindenkit legjobban. A gondolat, hogy itt a szűz Mária 14-szer megjelent, a sok bizakodó beteg jelenléte, a buzgó és benső ima mindenkinék ajkáról, kimondhatatlan hatást tesz az emberre.

Megmosakodtunk vagy ittunk az állandóan gazdagon folyó csodálatos forrásból, végigjártuk az alsó (rózsafűzér), középső (kripta) és felső (bazilika) templomot és élveztük azt a benső boldogságot és örömet, melyet sehol a világon nem lehet érezni. Egy kis előize ez a mennyei békeségnek és boldogságnak. Csak száraz, krónikás szerepben járva mondtuk el a három lourdesi nap eseményeit, mert azok az érzések, melyek ott elárasztják az embert oly bensők, oly fenségesek, oly hatalmasak, hogy kimondani, papírra vetni lehetetlen. Járhatsz Rómában, járhatsz Lorettóban vagy akár a Paray le Monialban, Lourdesnek végtelenül boldogító, hitünket megerősítő, az Oltáriszentséget imádó és a szűz Máriát tisztelő ellenállhatatlan és kimondhatatlan hatását sehol sem fogod megtalálni.

Dr. Tiefenthaler József.

Az Eucharisztia története Magyarországon.

Felolvasta: *P. Komárik István S. J.*, az euch. kongresszus magyar értekezletén.

(Folytatás és vége.)

III. Az oltáriszentség iránti kegyeletet és tiszteletet fényesen bizonyítják az azzal közvetlen összeköttetésben álló szent edények, ruhák és egyáltalában a templomfelszerelés nagy értéke és a templomok iránt tanúsított nagy gondoskodás. Sajnos, általában áll az, amit a pannonhalmi főapátság templomának felszereléséről ugyancsak ezen apátság történetében olvasunk: árpádkori egykori templomfelszerelésünknek csak puszta emlékezete maradt meg. Művilágunk legnagyobb, legdiszesebb remekei odalettek és csupán egy-két hiteles adat-morzsalékból következtethetünk régi műkincseink nagy értékére.

Szent István gazdagon szerelte föl a pannonhalmi bazilikát, aranyból- ezüstből készült csiszolatlan drágakövekkel és átfűrt gyöngyökkel gazdagon ékesített szent edényekkel és fényes egyházi ruhákkal.

A pécsváradai monostornak huszonkilenc miseruhát, 14 dalmatikát, 18 tunikát, 60 kappát, 27 oltárterfőt, 29 kendőt, 4 széktakarót, 50 hosszú, 22 rövidebb fehér ruhát, 10 oltárszőnyeget, 9 keresztet, 7 könyvvánkost,

4 tömjénezőt, 6 gyertyatartót, 11 kelyhet, 4 korsót, 3 ezüsttokot, 30 stólát meg 35 egyházi könyvet adott. (Cod. dip. Fejér I. 301. l.) Ilyet olvasunk templomokról is. Ő maga, Gizella és Imre fiával együtt évenként legalább háromszor meglátogatták az általuk épített templomokat. István a falakat, tornyokat s oltárokat vette szemügyre, bőkezűen kijavíttatta, Gizella a ruhákat vizsgálta, s vászonnól, szőnyegről és ékszerekről gondoskodott, Imre pedig saját bársonyköntőseit áldozta az oltárok szépítésére. (Cron. Bud. 183.863.)

Az oltáriszentség tartására a főoltár melletti szentélyfalhoz szekrényt vagy csúcsos tornyocskát alkalmazott; a körmenetre szükséges arany- és selyemből szőtt mennyezet egy templomban sem hiányozott.

Régi egyházaink ékszerei- és kincseiről fogalmat nyerhetünk ama kárból, melyet a veszprémi egyház 1276 körül Csák Péter csapata részéről vallott; összes kára 50.000 márkára rúgott (1 márka = 270 o. f.), a 60 arany márka súlyú 15 arany gyöngyös kehely, 20 ezüstkehely, 20 aranyos kereszt, három aranyos füstölő, négy ezüst, négy aranyos és gyöngyös, 11 ezüstös miseruha, 60 csinosan himzett dalmatika, 80 bársonyfűggöny, 120 biborfűggöny, 70 bársony kappa, 90 bibor aranyos szegélyű kappa, 24 görög szőnyeg. Egyházi könyvei 3000 márkára becsültek. Hasonló adataink vannak 1437-ből a nagyszombatú egyház, 1496-ból a sághi premontrei (Katona, Hist. crit. XIII. 471. l.), 1496-ból a báthai egyházak gazdagságáról (K. XX. 25. l. Magyar Sion I. 312., 555., † 771. és II. 216. l.)

Egy szent László korabeli oklevél a következő leltárát adja a pannonhalmi kincstárnak: »9 kapszát őriztek megfelelő oltárokkal. A kapszák rendszeren gazdagon díszített, különböző anyagból készült kis szekrényalakú tokok, vagy keretbefoglalt kőlapok, melyek a szenteknek hiteles és valamely püspök pecsétjével lezárt ereklyék befogadására kis üveggel voltak ellátva (szent István privilegiuma a pannonhalmi alapító okl., melynek értelmében a pannonhalmi főapát kápolnát — teljesen fölszerelt sátorot vihetett magával útra)».

Az oltárka kőlapját, melyre a pap a kelyhet tette, többnyire jáspis-, achat-, amethyst-, onyxból, vagy valamely márványfajtaból szokták faragni. A pannonhalmi kapszák közt egy arany, egy aranyozott érc, négy ezüst, kettő pedig elefántcsont foglalatú volt. Tizennégy szebbnél-szebb feszület közül, melyek az Üdvözítő alakjával voltak ékítve, tíz aranyból oltárra való; négy körmeneti, vagy hordható feszület közül egy ezüstből, három aranyozott rézből volt. Ez utóbbi négy feszületnek alsó végükön levő nyujtványát ezüstös nyelekbe kellett illeszteni.

Huzonnégy román stílusú kehely közül tizenhárom szinarany, három pedig drágakövekkel volt ékesítve.

Kisebb műtárgyak közt volt a lánccal ellátott négy tömjénező (thurib.),

egy köztük szinarany, négy pár ezüstözött gyertyatartó, s azonkívül egy tiszta ezüsből való. Egy ezüst edénykében a konzekrált ostyát tartották (a sátoros oltár tetejéről lefüggő galambalakú edényke, amelyből a galamb szárnyai közt levő fedőcskét kinyitván, kivették a szent ostyát). Két ezüst misekanna (ampulla), egy ezüst kézmosókanna a hozzávaló tálcával; e kézmosókannának rendszeren fantasztikus oroszlán-, galamb-, griff-, sárkány-, kutya- vagy ló-alakja szokott lenni.

Négy ezüst szenteltvíztartó. Egy aranyból való kristálynyelű szentelt-

Az Oltáriszentség kocsija a bécsi kongresszuson.

vízhintő (asperges) és végre három áldozatítál, tíz kétfülű áldoztató; vagy miniszteriális kehely, melyeknek egyike zománcos, a másik fából készült és aranyozott rézzel bevont, a többi nyolc pedig ezüsből volt, ahonnan a szent vért fogantyús nádszálú csövecskékből szivták. Egy ezüst kürt és egy aranyozott ezüstbe foglalt szarv. (A kürt a szent olajokra volt, hasonlók az esztergomi kinstárban és Győrött is. Három pár kézmosótál. Továbbá összesen ötvenhárom öltöztető és függöny.)

Paramentumokkal dúsan volt felszerelve a pannonhalmi egyház. Negyvenegy harangidomú arany és színes selyemszegélyű misemondóruha volt az egyház örére bizva minden hozzávalóval.

Ugyanannyi alba és kehelyvelum. 53-kappa (nehéz szövetű s bokáig érő csuklás palást), 10 apáti dalmatika. A cappák közül kettő kis almaforma aranycsengettyűvel volt ellátva. A leggazdagabban ékített kappának alsó

széle igaz gyöngyökkel volt kirakva. Végre a lajstrom 17 oltárterítőt jelez, melyek közt öt selyemből, a többi pedig gyolcsból való volt, ez utóbbiak közül három az adományok gyűjtésére szolgált.

A pannonhalmi történetíró felpanaszolja a csapásokat, melyek a kincs-tárt érték a pártosok részéről II. Endre idejében. Továbbá tatárok, csehek, gubernátorok, főurak, törökök, poroszok, franciák, végül II. József növelték a pusztítást. Az ekkor beolvasztott arannyal és ezüsttel elpusztultak nemzeti ötvösművészetünk legnagyobb és legdiszesebb remekei és többé vissza sem szerezhetők Árpádkori műkincseinknek ezen morzsalékai, melyeket őscink kegyelete alattomban mentett meg koronkint a végveszélytől. Ezek közt fölemlíthetjük a bizanci festésű byssus-szövetet, amely régi másolata az eredetinek, az 1031-ben miseruhából készült koronázási palástnak.

Az oltáriszentséggel közvetlen összeköttetésben álló egyházi szerek közül felemlítendők:

1. *Az oltár*, 2. a kehely és pedig az áldozó- és áldozatókehely (ciborium), végül 3. a szentségtartó. Mindezekben oly gazdag a magyar egyház, hogy versenyez a külfölddel — sőt annak bámulatát is magára vonja — s az eddig rendezett kiállításokban, kivált az 1896-iki milleniumi kiállításkor, a műkiállítás legfényesebb részét képezte s bizonyítékul szolgált annak az igazságnak, hogy az egyház kiindulópontja a keresztény művészeteknek, az egyház hite szolgáltatta a legszebb motivumokat, eszméket, az egyház nem kimélt semmi áldozatot, hogy ezen eszmék lehetőleg tökéletesen kifejezésre jussanak. Mindezen műrecek csoportjának központja az oltáriszentség. Itt csak a főbbeket említem.

Az oltárok közül felemlítendő a szárnyas oltár, mely a sátor-oltárból (ciborium — pécsi székesegyh.) fejlődött ki a csúcsíves stíl korszakában, melynek három főrésze: a talpazat, az utolsó vacsora, vagy Ecce homo ábrázolásával; e fölött a középszekrény a szárnyajtókkal, rendszeren a templom védszentjének életjeleneteit ábrázoló képekkel, külsőleg pedig Krisztus kínszenvedésének jeleneteivel ékesítve; végül az oromzat, mely a csúcsíves stílnak megfelelőleg díszfődelekkel ékített toronykák és toronyfiakból, keresztvirágok és finom áttört faragványokból készült, gyakran a templom csúcsívetéig fölnyúló pyramisszerű alkotmány. Ezek közt legelső helyen áll: *a)* a lőcsei, szent Jakabról címzett templom főoltára, 18 meter 33 cm. magas remekmű, továbbá ugyanazon templom Házi-Boldogasszony oltára (12 m. 64 cm. magas); a Passio-oltár; Péter-Pál oltára; *b)* a bártfai templom öt oltára; *c)* a kassai dóm főoltára; *d)* a szepesváraljai, kisszebeni, a szepesszombati, lipótszentmiklósi (héthársi Sáros m., turáni Turóc m.) és sok más.

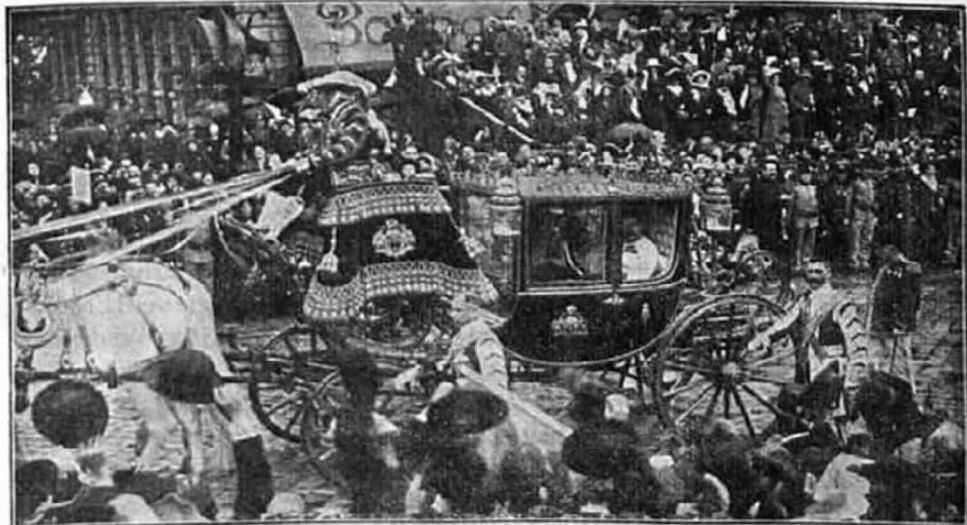
2. *A szentségház.* A régi bazilikákban az oltáriszentséget a sátoros oltár közepéről lefüggő, többnyire galambalakú ércedényke foglalta magá-

ban (látható volt), később azonban ez edényt egy e célra készült fali fülkében rejtették el. Ez a szentségház eredete. Egy ily szentségház legmélyebb része vasrácsozattal volt ellátva, melyen keresztül az oltáriszentség tartóját lehetett látni.

Ilyen van Illésházán (Pozsony m.), Bruck, Várkony, Gaczály (Szatmár m.) Nagymagyaron (Pozsony m.), Mislótfalun (Szatmár m.).

A csúcsíves kor már a falból kiszökő vagy pedig teljesen önálló igen diszes kő-, fa- vagy ércből készült tornyokat készített, melyek néha

A király kocsija a bécsi kongresszuson.

a templom padozatától annak legmagasabb ivezetéig is felnyultak. A második emelet fülkeszerűleg volt szerkesztve és vasrácsozatú ajtóval ellátva. Hazánkban legkitünőbb a kassai dómé (19 m. magas) a XV. századból. a bártfai templomé (11 m. 45 cm. magas), a kisszebeni (17 m.), nagyszöllősi, segesvári és mescheni (Erdély), a tridenti zsinat óta többnyire magában az oltárban van a szentségház.

3. *Aldoztatóedények* (ciborium; kétfélét jelent: jelenti magát a sátoros oltárt és a legm. oltáriszentséget tartalmazó edényt is) torony- vagy galambalakúak voltak (*περυστέρα*-ből *perciterium*). Az utóbbinak hátán a szárnyak (galamb-) közt nyílás volt, melyet kis fedő takart, s ide jött a szentség. Ilyen nincs nálunk, hanem van toronyalakú a csúcsíves korszakból Lőcsén és a halászi-i pléb.-templomban. (V. ö. mindezeket illetőleg: Czobor, Egyházművészet, 1896. Műkiállítás.)

4. *A kehely* az eucharisztikus áldozatnál, a szentmisenél a legkiválóbb és legfontosabb szent edény. Ez oknál fogva már az első századok óta mindmáig a legmagasztosabb művészet vágyát képezte.

A kehely történetében az első korszak az I.—III. századig tart. Ez a katakombák ideje, amidőn kehely gyanánt a római pokálokat használt, amelyek fából, cserépből, csontból, réz ezüst és aranyból, de legtöbbször üvegből készültek. (L. a Museo Christiano-t a Vatikánban.)

A második korszak a IV.-től a VIII. századig tart. A régi pokáltól csak annyiban különbözik, hogy az ornamentika, a díszítés nagyobb művészetre vall. Ezen kor legnagyobb emléke a kremsmünsteri bencések apátsági kincstárában máig is megőrzött Thassilo-kehely, melyet az alapító Thassilo bajor herceg 778-ban ide ajándékozott. 255 mm. magas.

A harmadik korszakot a IX.—XII. századokon át a román korszaknak nevezzük. IX. Leo pápa († 855.) rendelete óta jobbra csak ezüst- vagy aranykelyhekkel találkozunk.

A román kehely formája rendszeresen alacsony: lába mindig kerek tányért, az alacsony szár gömbölyű hengert, a gomb szintén gömbölyded almát mutat; végre a kehely kupája félgömbalakú széles pohárból áll.

Hazánkban csak a legújabb időben találtak kettőt: a berényit Erdélyben (dr. Roth Viktor, Arch. Értesítő 1912.) és a kalocsai székesegyház restaurációja alkalmából egy régi főpap koporsójában (itt: márványfoglat) úgynevezett sírkehely. (L. Fásék Értekezését az Arch. Értesítőben.)

IV. Az átmeneti korszakban (XIII. és XIV.) a kehely lassankint a kerek és gömbölyded formákat veszíti s a következő gót (csúcsives) korszakban már minden ízében megváltozott; a kupa a félgömbből kúp alakúvá idomul, a szár hengeralakját a hatoldalú hasáb (prisma) váltja föl; a gomb ellipszissé lapul s hat kiszögellő pajzsockát mutat, melyek nagy ékköveket kapnak, vagy Jézus, néha Mária nevének betűit s utánuk még a szent kereszt jelét viselik; a láb végre a tányéralakból a hatlevelű rózsává alakul. Ilyen a budai szentferencrendieké, a másik a bonyi ref. egyház tulajdona.

V. A gót korszak a XV. és XVI. században alkotta meg az ötvösművészet terén legszebb műveit. Legfőbb díszét e korszak kelyheinek az úgynevezett sodronyos zománc képezi, mely első sorban szász ötvöseinknél, tehát úgy a soproni, mint a szepességi, főleg pedig az erdélyi ötvösműhelyekben Brassóban, Nagyszébenben stb. magas virágzásnak örvendett. (L. Velics, Kehely-tányérok, patenák.) XVI. századi példány a pozsonyi káptalan kincstárában: Ecce homo képpel.

Hazánk nevezetes kelyhei ebből a korszakból: a) az esztergomi főegyház kincstárának chef. d'oeuvre-je s az Inkey Benedek-féle sodronyos-zománcú kehely ezen felirással: Üdvözlégy kegyesség edénye, édesség

szekrénye, kegyelem szentsége, szeretet jelvénye, égi gyönyörűségek növen-
déke. (Gyakorlati szempontból a sok szögben és élben kiszökellő gombja
miatt utánzásra nem alkalmas L. Velics);

b) a Széchy Dénes-féle Esztergom-vizivárosi (Magyar Sion I. k. 461.);

c) a garamszentkereszti r. k. plébánia kelyhe vörös-fehér, zöld és
viola zománcokkal;

d) a trencsényi r. k. templomban két XV. századi kehely ezen felirással;
Iste calix datus est ad aram Chi. (Szinte sodrony-zománc);

e) a besztercebányai r. k. plébánia kelyhe; igen szép virágok vál-
toznak a kék és zöld zománcalapon;

f) továbbá a Szakolcáról az esztergomi kincstárba került XV. századi
elegáns karcsú kehely;

g) a leggazdagabb és pazar diszítésű ötvösművek közé tartozik a poprádi
(Szepes m.) r. k. templom remek kelyhe, szent Egyed vadászjeleneteivel;

h) a pozsonyi ferencrendiek három kelyhe, különösen a Pethe László-
féle 0195 m. magas aranykehely a középkori ötvösművészet remeke.
Alakjának nemes arányai, zománcszíneinek pompája, rubinok, smaragd-
ok, gyémántok, zafirok és igaz gyöngyök pazar alkalmazása miatt első-
rangú kincs. (Mintegy három éve előtt amerikai ügynökök első dobásra
70.000 koronát megajánlottak.) Itt a közelben a klosterneuburgi kiváló
ehely, átmeneti (1556-ból).

Ilyen a nyitrai székesegyháznak Bornemissza erdélyi püspök által
kijavított kelyhe.

Továbbá a győri, gyulafehérvári kelyhek.

1. A szepesi székesegyház (gyantazománc helyett) kelyhe.

2. Bakócz Tamás-féle kehely, a szepesbélai (XV. sz.), gyöngyösi, mohácsi
r. k. templomé; lelkéri (XV. sz.), a nagydisznódi (Heltau) és michelsdorfi
(XIV. sz.) kelyhek; a bártfai, háromi, szombathelyi (Szepes m.); a kőszegi, pozsonyi
XVI. századbéli, amely utóbbin az apostolok zománcozott alakjai láthatók.

VI. A renaissance-korszakban a kehely alakjára nézve megnyulik:
a kehely talpa ismét kerek vagy sokszögű tányér; a szár gyűrűkkel s nem
ritkán körtealakú gombjával többszörös taglalást mutat; a kehely pohara
nagy féltojásalakba vagy felső karimájával kihajló harangocskába nyílik.
Legszébb hazánkban a nyitrai székesegyháznak Forgách-féle szinarany-
kelyhe, amely gyönyörű festett zománcaival, magas műizléssel felrakott
drágaköveivel a szemet vakítja, páratlanul szép arányaiban pedig az arany-
metszetnek többszörös applikációját mutatja. Szintúgy említésre méltó a
kolozsvári kegyesrendiek templomában látható aranykehely, amely úgy a
festett, mint az áttetsző zománcban kiváló szentképeivel ékeskedik. (Velics.)

VII. A barok- és rokokoidő még magasabb kelyheket produkált, egész
35 cm-ig. Erősen kihajló harangalakú kupa, szabálytalanul tagolt magas

szár, magas barokdiszű szabálytalan talp jellemzi őket. Diszítésük jobbra magasan kivert (trélelt), néha öntött angyalfejekből, virág- és gyümölcs-motívumokból, füzérekéből állott, melyek közé színekben pompázó festett románcedaillonokat illesztettek be. Gyakorlati, könnyű, biztos kezelésük, miatt igen elterjedtek, s ma is műkelyheink nagyobb számát képezik. (Velics.)

VIII. A legújabb kor, mint sok más téren, a művészeten, időtlen változatokban gyönyörködik, melyek nem a katolikus liturgia szempontjainak felelnek meg, hanem szabálytalan pillanatnyi ötletek kifejezései.

A szentségmutatók (monstrantiák) a XIV. században tornyos alakúak a üvegházacska vagy henger, vagy négyleveles lóhere.

A XVII. században indamodellirozás.

A XVII. és XVIII. században radial (sugaralakú) szentségtartók. Leghíresebb a prágai Hradschini kapucinus-lorettói templomé 62 gyémánttal (4 millió korona értékű), 60 cm. magas. Hazánk legremekebb enémű műkince a pozsonyi dóm szentségmutatója, 111 cm. magas. Hét kilogr. s 30 decigr. súlyos, 1517-ben készült; támak, ívtámak, toronyfiak és díszmennyezetekből dúsan alakított felső része szobrokkal van ékesítve, emellett a német-jahrendorfí, privigyei, bajmóci, felkai, érsekújvári kiemelendők.

Ha mindezekhez hozzávesszük az egyházi ruháknak gazdag gyűjteményét, mely majd minden egyházmegyében, székesegyházban, de közönséges templomban és pedig a csúcsíves kortól egész a barokig föl van halmozva, s mely az millenniumi kiállítás elsőrangú díszét képezte, bátran állíthatjuk Czobor Béla híres ker. archeologussal, hogy «aki csak futó pillantást vetett a történelmi kiállítás egyházi csoportjába, be kell ismernie, hogy nemcsak belértékénél, de történelmi és művészi becsénél fogva is ez a csoport képezte a fénypontot, mely közül a többi tárgyak sugarak gyanánt csoportosultak. Az egyház fölkarolta, ápolta, megszentelte a művészetek minden ágát s ezáltal a kultúra terjesztője volt», s hozzátehetjük, hogy mindezen művészeti tárgyak távolabbról vagy közelebről az oltáriszentségre vonatkoznak, amelyekbe az ihlettséget tehát az oltáriszentség, illetőleg az abban való hit, melyet az 1601-iki magyar énekeskönyv eredeti magyar éneke így magasztal:

Itt jelen vagyok az Istennek fia. Emberek váltója.

Igaz Isten volta, mi hű közbenjárónk, mi édes

Teremtőnk, lelki vigasztalónk a Ch. Jézus.

Élet, út, igazság, fényes világosság, mennyei Uraság.

Váltságunk napja, bűnnek megtróntója, szeretetnek

Órizőnk s oltalmunk, a mi vigasságunk lángja a Ch. Jézus

Mi lelki pásztorkunk.

Adgya mi nekünk az ő szent országát.

Hogy megláthassuk szentséges lakását.

Angyali karból nézhessük orcáját.

És ő szent Atyát.

Az Oltáriszentség szegedi és győri ünnepei.

DAJDNEM egy időben, de az ország két különböző részében *Szegeden és Győröt* nagyarányú és impozáns napjai voltak az Oltáriszentségnek. Meglátáztott, hogy a bécsi eucharisztikus kongresszus óriási mértékben fokozta az érdeklődést és érzéket az Oltáriszentség ügye iránt.

A délvidék nagy katolikus gócpontjában, *Szegeden* október 2-án eucharisztikus értekezlet volt, mely méreteiben és lefolyásában beillett kongresszusnak. Az értekezletnek különös jelentőséget kölcsönzött már az a körülmény is, hogy Csanád megyés püspöke, *dr. Glattfelder Gyula* vezette. Három egyházmegye — Csanád, Vác, Kalocsa — papsága vett részt nagy számban.

Az értekezletet nagy mise előzte meg, melyet *dr. Horváth Győző* kalocsai segédpüspök celebrált. *Varga Mihály* kiskunmajsai plébános mondott szent beszédet.

Délelőtt 11 órakor volt a *papi értekezlet*. A megyés püspök nyitotta meg. Az a benső viszony, mely a papot az Eucharishtiához fűzi — fejtegette lelkes beszédében — különösen kötelességévé teszi a papnak, hogy az Oltáriszentség ügyeit lelke egész hevével munkálja. Ne elégedjék tehát meg a manifesztációval, ünnepléssel, hanem gyakorlatilag törekedjék az értekezlet tanulságait hasznosítani.

Magvary Pál a szentségimádás csanádegyházmegyei történetét vázolta mesteri vonásokkal. *Dr. Wiederkehr* az oltáregyesületek jelentőségéről és szervezetéről tartott előadást. Jobban szeretné az Örökimádás, vagy Örökimádás-szövetség nevet az oltáregyesület számára. Az Oltáriszentség imádása, az örökimádás gondolata legyen az oltáregyesület főtörekvése. A gyakori szentáldozás ezt önként fogja követni. *Kovács István* az eucharisztikus hitoktatásra hívja fel a figyelmet. A bibliai történeteket és hittani igazságokat az Oltáriszentséggel kell mindig kapcsolatba hozni. A hitoktató adjon mindenkor példát az Oltáriszentség iránti különös tiszteletre. A gyakori szentáldozásra buzgón kell a gyermekeket tanítani.

Dr. Horváth Jenő azt hangsúlyozza, hogy a Mária-Kongregációk legfőbb gondja szintén az Oltáriszentség legyen. Befejezézül *Járosy Dezső* tartott előadást az egyházi zenéről.

Délután a *szegedi oltáregyesület* tartotta díszgyűlését. Ezt is megtisztelte a püspök jelenlétével. A díszes közönségen kívül teljes számmal vették részt az oltáregyesület hölgytagjai *dr. Nagy Aladárné* elnöknő vezetésével.

A díszgyűlésen *Sebes Ferenc* «Az Oltáriszentség tiszteletének hatása a női lélekre» címen tartott felolvasást. A hitnek mélyítésére, az akaratnak erősítésére és a zaklatott lélek megnyugtatására, mikre ma a nőnek szüksége van, — az Oltáriszentség vezet leginkább.

Dr. Henny Ferenc az oltáregyletek jelentőségéről mondott megszívlelendő sorokat. «Krisztus Oltáráért» legyen a mai lelkipásztori tevékenység főjellegje s ennek szolgálatában alakítsunk oltáregyesületeket.

Egész nap szentségimádás volt, melynek végén a püspök fényes körmenetben hordta körül az Oltáriszentséget. A körmenetben vagy 3000 ember vett részt, és az összes vallási egyesületek képviselői.

A *győri oltáregyesület* október 11-től 14-ig terjedő három napos ünnepeléssel jubilálta 50 éves fennállását. Egy félszázad az oltár és az Úr Jézus különös szolgálatában felemelő, tudat különösen akkor, ha ennek a félszázadnak a tartalma olyan gazdag, mint a győri oltáregyesületé. A jubileum ünnepi hangulatba hozta Győrnek egész katolikus társadalmát s a zsufolásig megtelt templomok, valamint a tömeges szentáldozások lelki gyümölcsökben gazdag napokról tanúskodnak. A győriek agilis és lánglelkű püspöke, *dr. Várady L. Árpád* maga állt az ünnepségek élére. Az ünnepi díszgyűlést a püspök nagymiséje előzte meg. Utána hatalmas megnyitó beszédet tartott, melyben ékesszólóan mutatott rá a Cziráky grófnő kezdeményezésére megalakult győri oltáregyesület fényes multjára. *Lám Frigyes* közelebbről ismertette az egyesület történetét. *Dr. Hász István* magvas előadása az «Eucharisztia és a család» címen élénk tetszést keltett. *Dr. Kramolin Viktorné* elnökösszony szavaival ért véget a díszülés, mellyel egyszersmind megnyílt az oltáregyesület jubiláris kiállítása. Délután páratlanul díszes körmenetben hordta körül a megyés püspök az Oltáriszentséget.

A jubileumi ünnepségek utolsó napján az eucharisztia társulat tartott roppant látogatott értekezletet. Itt is a megyés püspök elnökölt. *Dr. Mohl Adolf* tatai apátplébános évi jelentése után *Mohl Antal* felsz. püspök tartott értékes felolvasást az oltáregyesületekről. «A legfölségesebb Oltáriszentség örökimádása hajdan és napjainkban» című jubileumi díszmű fényes tollú írójának szavai bizonyára sok oltáregyesületnek magvát hintették szét. *Dr. Mihályfi Ákos* az «Oltáregyletek és a pásztoráció» címen értekezett. A mai pásztorációnak központja az Oltáriszentség, következésképp az oltáregyesület is.

Gálcsék György kanonok a «Közös imaóra»-ról beszélt. A díszes értekezletet a püspök magasröptű szavai rekesztették be.

Sír a Monika asszony

BÜLÖNÖS HANGJA van a szélnek. Néha egész skálákat végig trilláz. Hol sír, hol felzokog, hol meg mélabúsan dudoráz az ablak előtt, hogy megrázza a keretekben a lazán álló üvegtáblákat a benntlakók öröme, vagy félelmére! Én szeretem a keskeny, széljárta sikátorokat — de sokan úgy félnek tőle! Meg is mondom, miért szeretem: mert nekem gyönyörűség a szél zenéje, már pedig a sikátoron sír a szél legszebben. Igaz, volt idő, mikor én is féltem, remegtem tőle s bebujtam félénken a párnám alá, hogy ne halljam kísérteties hangját, de mióta tudom, hogy ki sír a szélben, azóta lázasan szeretem.

A dombos-völgyes Dunántúlon, amikor a Bakony smaragdzöldje tarkálni kezd az első őszi szél, az első dér hideg csókjára, akkor mintha onnan a Bakony mélyéből valami kísérteties manók kelnének az éji szél szárnyaira, hogy tovább és tovább lebbenve sirassák a rövid életű nyarat, a lápok, a mocsarak világát, ahol oly bohémül éltek, ahol oly pajzán jókedvben töltötték a holdvilágos, langyos nyári éjszakákat.

Ezek a jókedvű fickók úgy tudnak sírni az őszi hideg szélben, hogy az ember háta szinte megborzad bele. A házi komondor ilyen zimankós időben nyivácsolva bújjik az ajtóküszöb sarkába, — szeretne beljebb jutni — a szobában pedig a pattogó kályha mellé húzódik a család s a gyermek félénken kérdi meg anyját, hogy mi sír odakünn? Az anya közelebb húzza székét a kuporgó gyermekekhez s fülébe súgja, hogy odakünn az ablak előtt sír a Monika asszony! Ki az a Monika asszony, — suttojják a gyermekek — de felelet nem jön reá, mert többet az anya sem tud róla!

Amikor én is gyermek voltam, szintén megkérdeztem egyszer ily zimankós szeles estén, hogy ki sír odakünn s megkaptam reá a Dunántúli anyák érdekes válaszát, hogy sír a Monika asszony; azonban, hogy ki is tulajdonképen az a Monika asszony, ezt csak nagy sokára tudtam meg!

Egyszer olvastam szent Monika életét. Olvastam, élveztem s épültem. Bámultam az anyai szív erejét, csodáltam szent Monika sziklaszilárd, Istenben feltétlenül bizó lelkületét, aki majdnem huszonöt évig sírt az Isten színe előtt, hogy fiát, Ágostonját mentse ki a hitetlenség éjjeléből, s hozza a hit világának örök fényére. Bámulatos anya! Nem csüggedt! Szinte megostromolta az eget; szinte erőszakkal fordította maga felé az isteni szívet, de bizott rendületlenül Istenében, könnyei erejében s végre is győzött, mert Ambrus, a milanoi nagy püspök belemarkolt Ágoston szívébe s a vad alanyba beleoltotta a legnemesebb galyacskát, mely örök gyümölcsöket termelt! Ágoston mentve volt s Monika megszűnt sírni...

Este volt. Lefeküdtem, de aludni nem tudtam. Odakünn zimankós,

hideg szél süvített végig a szűk sikátoron, hová ablakom nyílt s megrázta az ablaktáblákat, hogy jobban halljam zokogását, bánatos hangját. Gondolkoztam... Eszembe jutott a régi gyermekkori este, amikor féltékenk simultam édesanyámhoz és megkérdeztem, hogy ki sír odakünn s ő azt mondotta, hogy a szélben sír a Monika asszony!

Most világos lett előttem e mondás értelme. Szent Monika siratja a fiát Ágostont. Elképzelem azt a jelenetet, amikor aggódó lélekkel fut fia után, de mikor a tengerpartra ér, akkor már csak a hajó által fölvert hullámfodrocskák csókolgatják Afrika parti fővénnyét. Az anya leroskad ott és sír-zokog fia miatt. A szél pedig szárnyaira kapja e zokogó hangokat s elhossa messze-messze túl a tengeren, hogy az északi vidékek csipős szelében megerősödvé besírja a házak ablakain figyelmeztetőül, hogy anyák sirásátok fiaitokat, ha azok nem járnak az isteni igazság verőfényes utain!

Tovább szövöm gondolataimat... Hiszen Ágostont nem-kell már siratni, hát akkor miért sír ma is a Monika asszony? De megtalálom a választ. Hány jámbor anya, hány Monika siratja ma is a fiát, kit az élet hajója vad vizekre vitt és aggódva fut utána a tengerpartra, a zajongó élet tengerpartjára, hogy utána kiáltson a szélbe, hogy belesírja az orkánba s az vigye messze-messze a lelke fájalmát, mert az Ágostonok szívét jégburok — a hitetlenség és sötét bűnök éjszakája — takarja!

Most már végre megértettem, hogy a Bakony vidékének csipős őszi szelében miért sír a Monika asszony... *Komlósy Miklós.*

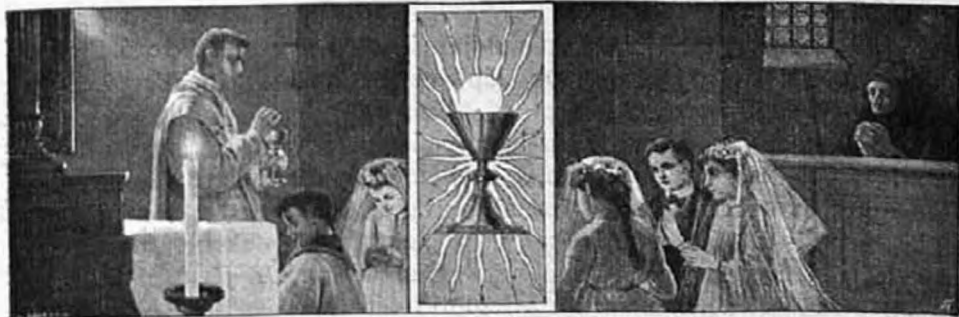
❧ Lelkigyakorlatok ❧

A szent Anna-Kongregáció számára rendezendő lelkigyakorlatok ezidén november hó 18-án este 7^{1/2} órakor kezdődnek. Kéretnek mindazok, kik ezen lelkigyakorlaton résztvenni óhajtanak, jelentkezzenek idejekorán IX., Üllői-út 75. szám alatt, ahol a jegyek kaphatók.

***

Találékony szeretet. J. tejkereskedő apostoloskodó barátjának unszolására, — szent gyónásra és szent áldozásra hívogatta, — üzletével szokott válaszolgatni; épen akkor van az ő dolga, amikor szent áldozáshoz kellene járulni: tehát nem lehet és nem lehet. A bécsi nagy körmenet reggelére az egyik pap három órára szent misét hirdetett azok részére, akik a körmeneten résztvenni és szent áldozáshoz járulni kívánnak. Erre az apostolokodó jó barát megfogta J.-t. «Te! este gyónjál meg, én reggel felkeltlek. Három órakor nem vesz senki tejet.» Úgyis történt. A katakombák idejére élénken emlékeztető éjjeli szent áldozásnál a többik között részvett jó barátja oldalán a kereskedő is. *Krónikás.*

GYAKORI SZENTÁLDOZÁS.

Rovatvezető: REVICZKY ALADÁR főmunkatárs.

Kiáltvány az ifjakhoz és a leányokhoz!

Ifjak! Leányok!

Egy hónap előtt a szerb és bolgár kormány felszólította külföldön lakó honfitársait, hogy minél előbb jelentkezzenek a hadseregbe való felvételükért, mert a török ellen készülődnek s így minden fegyverforgató emberre szükség lehet. E felszólításra ezren és ezren jelentkeztek. Napokon át tartott a bevonulás. Magyarországon is ezrek utaztak át, akik részint a külföldről, részint hazánkból mentek Belgrádba és Szófiába. Annyian voltak, hogy már az egyes ezredekben nem volt elég hely.

Ifjak és leányok! Ezek a szerbek és bolgárok egy eszmétől lelkesítve, a haza szeretetétől dobogó szívvel siettek szülőföldjükre s följánlották életüket, vérüket.

Mily szép példát adnak ezek nekünk! Minket is lelkesít egy eszme: az Úr Jézussal való gyakori, szentségi egyesülés és ennek rohamos terjedése.

Az eucharisztikus Úr Jézus kiáltványt intéz hozzátok és azt mondja: Ifjak! Főiskolai hallgatók, városi és falusi legények, kik iskolába jártok, vagy iparral, kereskedéssel, földműveléssel foglalkoztok, leányok, hajadonok! Jöjjetek hozzám, jöjjetek oltáromhoz, erősítétek lelketeket az élet kenyerével s harcoljatok a gyakori áldozás hófehér, liliosos zászlója alatt a romlott világ ellen s győzni fog bennetek a lelkiség, az akarat s boldogok lesztek e földön és a másvilágon.

Igy szól szívetekhez az édes Üdvözítő. Fogadjátok el ezen isteni meghívást lépjétek be az eucharisztikus szövetség seregébe.

Miként a gyermekek megértették s követték az Úr Jézus szavát s ezrével lépnek be az «Eucharisztikus Gyermekszövetség»-be, miként a po-

zsonyi főgimnázium 154 lelkes tanulója sietett a gyakran áldozó ifjak táborába, úgy ti is ifjak és leányok, lépjetek be az Ifjak, illetőleg Leányok Eucharisztikus Szövetségébe.

Ha tagjai vagytok a Mária-kongregációnak vagy valamely hitbuzgalmi társulatnak, úgy a társulat szellemében cselekesztek, ha gyakran áldoztok s az eucharisztikus szövetségbe beléptek, ha pedig nem vagytok tagjai egy társulatnak sem, akkor annál inkább lépjetek be, mert erre a szövetségre lehettek a legbüszkébbek, hiszen itt az Úr Jézussal való szövetség s az ő életének utánzása a legfőbb cél.

Aki beiratkozni akar, az kérje meg lelkiatyát, vagy jelentkezék a szövetség országos igazgatójánál (Budapestén IX., Üllői-út 77.), vagy írjon s kérje felvételét az igazgató úrnál.

Drehmanns, hollandi püspök a gyakori áldozásról.

AZT SENKI sem tudhatja, hogy a gyakori szent áldozás a hiveknek szükséges és hasznos, mert minden egyes áldozásnak hatása úgy a testre, mint a lélekre rendkívül nagy.

Miként a közönséges étel egyesül a testtel, amelyet eltart, épen így egyesül a szent áldozásban az áldozó az Úr Jézussal. Ez az egyesülés szellemi, szentségi, természetfölötti és a szeretetnek egyesülése, mely a természetfölötti életet növeli és erősíti. Igen, épen ez a külön eredménye, amelyet e szentség előidéz, midőn az Úr Jézus testével és vérével érintkezik és egyesül az emberi lélek.

A Krisztussal való egyesülés oly benső, oly tökéletes és oly fontos, hogy a szentatyák nem találnak elég hasonlatot ennek régi megvilágítására. Aranyszájú szent János ezt mondja: «Egy test leszek Krisztussal és tagok az ő tagjaiból». Alexandriai szent Cyrill pedig így szól: «Aki a szent áldozáshoz járul, az Krisztussal mintegy összeolvad». Szent Ágoston hozzáteszi: «Az által, hogy az Úr testét élvezed, átváltozás történik benned: te változol át az Úr természete szerint».

A gyakori szent áldozás főleg azoknak szükséges, akik valamely szenvedély rabjai, mert ez az egyedüli eszköz bűneik elhagyására.

Kövessétek tehát, keresztény hivek az édes Üdvözítőnek szeretetteljes meghívását a mennyei lakomához és örömmel merítsetek az élet és kegyelem forrásából és ne egykönnyen engedjétek magatokat attól visszatartatni.

Ha szívetek tiszta minden halálos bűntől, akkor ne maradjatok el a szent áldozástól, ha mindjárt vannak is kisebb bűneitek, hibáitok, ha még nem is vagytok mentek az emberi gyarlóságoktól, mert ezen kisebb bűnöket és tökéletlenségeket a szent áldozáskor az Úr eltörli. Ne féljétek ezek

miatt, hiszen a szent áldozás, midőn erősít és tökéletesít a lelki életben, egyúttal gyógyít is. Ne tartson vissza titeket az Úr asztalánál való gyakori megjelenéstől méltatlanságtok tudata, mert az isteni Üdvözítő nemcsak szenteket hí, hanem a bűnösöket is hívja, hogy szentek legyenek. Ne tartson vissza titeket mindennapi foglalkozástok, mert ennek a megszentelését is egyedül az Úrtól várhatjátok. Ne tartsanak vissza titeket az anyagi dolgokért és testi szükségleteitekért való aggodalmak és gondok, mert mindezek eltörpülnek az örök üdvösség nagy gondja és a lélek megszentelésének munkája mellett. Legkevésbé tartson vissza titeket a mennyei lakomától az emberi tekintet és félelem. Ne féljete a kigúnyolástól, kinevetéstől, megszólástól, sőt még a gyalázástól sem, hiszen ezen a szegény felebarátaitok vagy nem tudják, hogy mit cselekesznek, vagy pedig rosszakarató emberek, kiknek ócsárlásaira valóban nem érdemes semmit sem adni.

Nagy gondotok legyen arra, hogy a szent áldozáshoz a lehető legjobban készüljete, mert ez a készülés abba az állapotba helyezi a lelketeket, mely kell, hogy némileg méltó legyen Krisztus testének befogadására s a megváltás gyümölcseiben való részesedésre. És tudjátok meg, minél nagyobb és gondosabb ezen előkészület, annál nagyobbak és gazdagabbak a kegyelmek és áldások, melyek ezen életforrásból csörgedeznek, hogy a lelket megnyugtassák és boldogítsák. És hogyan történjék ezen készülés? Készüljünk a szent áldozáshoz szívünk egyszerűségében jámbor szándékkal, élő hittel, rendíthetetlen bizalommal, bensőséges szeretettel.

S hogy mi indítson minket a gyakori szent áldozásra, rövidesen ezen szavakkal jelzem: indítson az Úr Jézus forró vágya, sőt parancsa! Gondoljunk az ő keserves kínszenvedésére, amelynek emlékére az Oltáriszentséget rendelte, végtelen nagy jótéteményeire és tökéletességeire, amelyek arra ösztönöznek minket, hogy szent életét kövessük. Egyúttal kérjük őt, hogy bocsássa meg vétkeinket, erősítsen a kísértésekben, védjen a veszélyekben, vigasztaljon szomorúságainkban s áldjon meg minden körülményeinkben minket, szeretteinket, hozzánk tartozóinkat.

Még tökéletesebben cselekszünk, ha a szent áldozásnál a legbensőbb szeretettel és odaadással egyesülünk az Úr Jézussal s fölajánljuk életünket, hogy érte akarunk élni, dolgozni, szenvedni, meghalni és a mennyei Atyát szavainkban és cselekedeteinkben dicsőíteni.

Ha ti, kedves keresziény testvéreim ily érzelmekkel járultok a szent áldozáshoz, vajjon nem fog-e szívetek szeretetre gyuladni, égni, lángolni, lobogni? Vajjon nem fogjátok-e magatokat arra indítatva érezni, hogy jámbor és tökéletes legyen éltetek? Az imádság, amelyet ti az Úr Jézussal való egyesülésben végeztetek, az Isten szemében kedves lesz s nagy lehet a reménytek, hogy az teljesebbé is megy.

JÉZUSOM, ÖRÖMÖM

Rovatvezető: DR. SZYLLABA EMIL.

Segítsünk szenvedő testvéreinken!

ASZVÉRUS perzsa király birodalmában halálra volt ítélve minden zsidó. Sirás hallatszott mindenfelé; a zsidók bőjtöltek és imádkoztak, hogy az Isten szabadítsa meg őket a rettentő veszedelemtől. Ekkor Eszter királyné, ki maga is titokban zsidó volt, bement a királyhoz, meghívta magához kétszer lakomára és kéréseivel elérte, hogy a király irgalmazott a zsidó népnek s ellenségüket, a gőgös Amánt halállal büntette.

Ennek a kegyes királynénak a példáját utánozzuk, kedves gyermekeim, mikor azzal a szándékkal áldozunk és járunk szent misére, hogy ezt a tisztító tűz lelkeiért felajánljuk. A tisztítóhelyen talán több lélek kínlódik, mint amennyi zsidó volt Aszvérus király országában. Ezek a szegény lelkek sokkal nagyobb kínra vannak ítélve, mint a halál: szívesen meghalnának mégegyszer, csak hogy a tisztító tűzből kiszabaduljanak. Milyen könnyű, milyen edességes módon tudunk rajtuk segíteni. Bemegyünk a mennyország királya elé, a szent mise-áldozatra: Jézus vére, melyet az Úrfelmutatáskor érettük felajánlunk, megtisztítja őket s boldogan vonulnak be a szép mennyországba. Bemegyünk a mennyország királya elé — minden félelem nélkül, nem úgy, mint Eszter királyné, aki elájult, mikor Aszvérus haragosan nézett reá, mert a perzsa törvények szerint halál fia volt mindenki, aki hivatlanul lépett be a királyhoz s Esztert nem hívatta a király. Aztán meg nem is mi hívjuk lakomára a mennyország királyát, az Úr Jézust, hanem ő hí meg minket az ő asztalához, áldozáshoz, hogy amikor szívünkben van, előadjuk neki kéréseinket. Kérjük tehát akkor, hogy irgalmazzon a tisztító tűz lelkeinek. Bizonyára meghallgatja kérésünket s a szegény lelkek megmenekülnek a borzasztó tűztől.

Akarod-e e hónapban Eszter királyné példáját követni? Mily szép dolog lenne! Esztert az Úr Isten megdicsérte ezért a szentírásban — téged is fog dicsérni az ítélet napján az egész világ előtt. Hiszen mikor szent miséket hallgatsz és a szent áldozáshoz járulsz, nagyobb kínoktól szabadítod meg a szenvedő lelkeket, mint a haláltól.

Multkor egyik rokonomnak a sírkeresztje előtt álltam. Ó, ha még életemben olvashattad volna, amit haláloed után sírod fölé a keresztre véstek: Haláloed évét és napját, mit cselekedtél volna? Így gondolkodtam. Azt hiszem, a legokosabb dolog lett volna irgalmasságot cselekedni, hogy az Isten is irgalmazzon neki. Most már ott pihen teste a földben, de ki tudja, hogy lelke is pihen-e? ki tudja, nem éppen most is várja-e a tisztítótűzben, hogy segítek rajta szent misével és szent áldozással? Kedves gyermekeim! a te sírodon is fogják egykor olvasni, hogy mikor haltál meg. Kívánom, hogy minél később, de ki tudja, hogy nem-e épen már ebben évben? Volt nekem négy évvel ezelőtt egy kis gimnazista tanítványom. Karácsony táján osztálytársaival együtt elvégezte a szent gyónást és szent áldozást. A vidám fiúcska nem gondolta, hogy ez utolsó szent gyónása és szent áldozása lesz. Másnap már ágyban feküdt s az orvosok nem tudták, mi baja lesz, s mire két nap múlva kiütődött rajta a kanyaró, meg is halt. Különben is alig mulik el tanév anélkül, hogy egy-egy kis tanítványomat ne temetném el és épen a kicsinyek azok, akik közül az Úr Isten egyet-egyet magához szólít. Ismétlem: kívánom, hogy minél később ássák meg a sírodat, de hátha az Úr Isten másképp határozott? hátha az Úr Isten könyvében a te neved mellett még ez a mostani esztendő van mint haláloed éve feljegyezve? Ó ha láthatnád ezt könyvet s olvashatnád benne, hogy ez évben halsz meg, mit cselekednél? Okosabbat nem tehetnél, mint, hogy irgalmasságot cselekedj a tisztítótűz lelkeivel — akkor az Úr Isten is irgalmas lenne hozzád, bevinne a szép mennyországba, ahová szent áldozásaiddal s szent mise-hallgatásaiddal besegíted a szenvedő lelkeket.

Mit tanuljunk a tisztítótűz lelkeitől?

NAGY vágyat az Úr Jézus után, aki az Oltáriszentségben jelen van. Hiszen mi ezeknek a lelkeknek a legfőbb kínjuk? Talán a tűz? Ó nem! szívesen elszenvednék, csak az Úr Istennel lehetnének! Az a legnagyobb szomorúságuk, hogy távol vannak az Úrtól. Olyanok, mint a gyermek messze idegenben, hol rosszul megy a dolga: az éhezést még csak elviselné, csak édes szüleivel lehetne! Ha csak egyetlen egyszer jelennék meg a tisztítóhelyen a szentségi Jézus, ha legalább egyszer

áldozhatnának: mily buzgalommal készülnének erre a napra s mily hálások lennének a szent áldozásért!

Te oly sokszor járulhatsz Istenedhez, aki a kenyér külső színe alatt jelen van! oly közel van hozzád: egészen szívedbe akar bemenni! Ha meg nem becsülöd Istennek ezt a jóságát, nagyon meg fogod bánni egykor, szomorkodni fogsz a tisztítóhelyen, hogy nem járultál gyakrabban és buzgóbban a szent áldozáshoz. Kérd az Úr Jézust, engedje, hogy inkább még földi életedben kívánkozzál utána úgy, mint ahogy kívánkoznál utána a tisztítóhelyen, mert földi életedben tudsz vele lenni, de a tisztítóhelyen van.

Aranyos gyermek.

Prágában történt. Egy hétéves kis leányka elment édesanyjával a zárdába a kedves testvéreket meglátogatni. Ott éppen kisostyákat sütöttek. A gyermek tiszteletteljesen kezébe vett egyet és megcsókolta. Csodálkozva kérdezte tőle édesanyja: «Gyermekem, mit csinálsz?» — «Tudod anyám — felelte a kis leányka — ha a jó Jézus a szentmisében ebbe az ostyába rejtőzik, akkor ott találja az én csókomat és örül neki.»

EUCHARISZTIKUS SZÖVETSÉGEK.

Kedves tagok!

A kis ujságunknak a címe ezentúl *«Jézusom örööm»* lesz. Ezt a címet nem én találtam ki, hanem a ti buzgó szívetek súgta nekem. Mert nektek, kedves tagok, az Úr Jézus igazán örömtők, boldogságtok. Hiszen miatta jöttök szorgalmasan a templomba, Őt zárjátok kis szívetekbe a szentáldozásnál s a Ő kedvéért léptetek be az «eucharisztikus gyermekszövetség»-be vagy az «ifjak és leányok euch. szövetségébe».

De legyen, kedveseim, ez a lapocská is örömtők és boldogságtok, mert benne az Úr Jézus akaratát, hozzátok intézett beszédét találjátok. Sok mondanivalója van ám az Úr Jézusnak, de sokan nagyon hálátlanok és gonoszok és nem hallgatják őt, nem figyelnek rá, mint a rossz gyermek nem hallgatja iskolában a tisztelendő bácsit. Ti, kedves tagok, hallgassátok szívesen és figyelemmel, mit az Úr hozzátok mond a kis ujságokban. Mert az igazgató bácsi benne mindig az Úr Jézus drága akaratát és kedves szavát mondja el nektek. Olvassátok és terjesszéték mindenféle ujságtokat, hogy minél többen megismerjék és megszeressék az Úr Jézust. Hiszen már eddig ezerkétszáz gyermek olvassa. *Igazgató bácsi.*

Hány tag van a gyermekszövetségben?

Budapesten már több mint 800 tag van. Budapesten kívül 31 helyen van szövetség, melyeknek a tagjai mind az «Örökimádás» templom mellett a nagy könyvben vannak beírva. Számuk összesen 1300.

FESLŐ BIMBÓK

Mit ér egy Miatyánk?

SZENT ULRIK augsburgi püspökhöz mindennap ebédidején eljárt egy vén koldus, ki a püspöki konyhában ebédet kapott és ilyenkor hála-köszönetül a püspökért három Miatyánkot imádkozott. Történt egykor, hogy nagy éhség volt, és a püspök egyik napon nagy szomorúan ment ki lakásából, és találkozott a koldussal és megszólította ilyformán: Hogy vagy, öreg? A koldus pedig felel: Mint mindig, méltóságos püspök! A püspök mondá: De én nem úgy vagyok, nekem sok a bajom és szomorú vagyok, te ma bizonyosan nem imádkoztál értém egy Miatyánkot. Valóban eltalálta méltóságod, szólta a koldus, nem imádkoztam, mert a szakács durván utasított el, mondván: ma neked nincs itt ebéded! E beszéd után visszament a püspök a lakásába, a szakácsot előhívatta és mondá neki: Te a fősvénységed által megfosztottál ma eme szegény ember Miatyánkjától, és oka vagy bánatomnak és szomorúságomnak. Ugyan, méltóságos püspök, volna is valami ilyen rongy ember Miatyánkjában, vajjon hány fillért érhet az? Én nem tudom, mondá szent Ulrik, hanem rögtön indulj Rómába, de gyalog és kérdezd meg a pápát, mennyit ér egy Miatyánk és míg a feleletet meg nem kapod, ne lépj szemem elébe. A farkas szakácsnak tehát gyalog kellett Romába menni, ahol azonban mint Ulrik püspök követe, jó fogadtatásra talált mindenütt és hamar a pápa elibe jutott és a kérdést fölvette. Ekkor a szentatyja így felelt: egy Miatyánk egy arannyal ér fel. E felelettel a szakács sietett vissza Augsburgba és elmondá azt Ulriknak. Jól van, szolgám, mond emez, de milyen nagy legyen szíltében hosszában ez aranypénz? Erre nem tudván a szakács felelni, újra Rómába kellett utazni, hogy azt ott megkérdeje. Miután tehát újra e kérdéssel jött a pápához, az így felelt neki: egy Miatyánk ér egy aranypénzt, mely szíltében-hosszában olyan nagy, mint az egész világ. Örömmel sietett a

szakács vissza a püspökhöz és elmondá neki ezt is. Azonban szent Ulrik újra azt mondá: Igen, jó van ez, szolgám, de milyen vastag legyen ez aranypénz? Erre sem tudván a szakács felelni. Mert ezt sem kérdezte meg, újra vissza kellett mennie Rómába, mely kérdésre a pápától ily feleletet nyert: mindegyik Miatyánk megér egy aranypénzt, mely szélben-hosszában olyan nagy, mint a világ és oly vastag, amilyen hézag van az ég és föld, föld és ég között. Midőn végre e felelettel visszatért a szakács, így szólt szent Ulrik: Ime most tudod, te szolgám, mit ér egy Miatyánk, tehát számold ki magad, ha tudod: mennyi fillért érhet. És mostantól mindennap adj az öreg koldusnak ebédet, hogy továbbra is imádkozzék érettünk három Miatyánkot. És ahogy szent Ulrik parancsolá, úgy történt...

Közl.: *Katona Krisztina.*

„Leányok euch. szövetségének tagja.

Kedves Főtisztelendő úr!

AZ ELSŐ szent áldozásomkor, melyet Isten segítségével áprilisban végeztem, elhatároztam, hogy minden héten magamhoz fogom venni az Úr Jézus szent testét. Midőn az utolsó gyónásomat végeztem, megkértem a jó lelki Atyámat, hogy engedélyezze az egész heti szent áldozást, amit ő kegyes volt megengedni. Ennek nagyon örültem, hogy az egész héten táplálhatom lelkeimet az angyalok eledelével. És ezt pedig azért cselekedtem, hogy minden jóban segítsen, s szívem-lelkem szent tisztaságát védje és óvja.

Budapest, 1912. augusztus 19-én.

Mély tisztelettel

E. M.

IV. oszt. tan., euch. gyermekszövetségi tag.

A „Felső bimbók” ti vagytok, gyermekek! Amint a nap melegsét fakasztja a rózsabimbót, úgy ébreszti, fakasztja a ti jó szívetekben az édes Jézus iránti szeretetet az Oltáriszentség és a buzgó szentáldozás. S amit a szívetek szeretete ilyenkor érez, azt írjátok meg Budapestre az igazgató bácsinak; ő aztán idenyomatja az ujságba.

Röptében a nagyvilág körül.

Egy fényes lap az Oltáriszentség történetében. Ezt jelenti az a huszonöt év, melyen át Erdély ezüstmisési püspöke, *gróf Majláth Gusztáv* az Oltáriszentségnek felkent papja. Szive-lelke mindig annak a szellemét árasztotta, kinek szent testét naponként ajkára vette. Akivel csak beszélt, akihez csak írt, mindannyian — akár felnőtt, akár ifjú vagy gyermek — érezhették az Oltáriszentségtől finomult isteni kegyelem illatát. Szive vágyait kiáltotta világgá X. Pius pápa őszentsége akkor, amikor sürgette a gyakori szentáldozást és főleg mikor az ifjúságot, a gyermekeket kívánja gyakran az áldozató oltárnál látni. Az ifjúság iránt szeretőbb szive nálánál senkinek sincs. Jól tudja, hogy lelkiküzdelmekben a szentáldozás a leghathatósabb segítség. Órákat képes elülni a gyóntatószékben, ahol az Úr Jézus szelidségével és kedvességével igyekszik a lelkeket Krisztushoz láncolni. A gyakori szentáldozásról szóló pápai irat megjelenése után semmi fáradtságot sem sajnált, hogy annak mindenkit megnyerjen. Alig van szeminárium e hazában, melynek növendékeit krisztusi szava ne törekedett volna az eucharisztia naponkénti vételére rábírni. Az erdélyi oltáregyesületnek gróf Majláth G. püspöki évei aranykora. Adja a szentségi Úr Jézus, hogy apostoli szive még sokáig áraszsa ki a lelkekre Jézus iránti szeretetet s mikor ráteszi kezeit a fiatal levitákra, hogy a papi hatalmat velük közölje, öntse szívükbe az Oltáriszentség iránt ápolt benső szeretetét és fáradhatatlan buzgalmát.

Visszhang a XXIII. eucharisztikus világkongresszusra. Az a negyedmillió ember, kik Bécsben résztvehettek az Oltáriszentség diadalmas napjain, csak egy kis töredéke az eucharisztikus lelkek millióinak. Ezekben most heves vágy ébredt fel, hogy ők is impozáns ünnepegekben hódolhassanak a szentségi Úr Jézusnak és az Oltáriszentség nagy apostolainak ajkáról tanulják meg az eucharisztia életet adó igazságait. Azért az az eszme vetődött fel, hogy az egyes országok vagy egyházmegyék is tartsanak eucharisztikus kongresszusokat. Így az összes társadalmi rétegek figyelme fog az Oltáriszentség felé irányulni. Sokan jöhetnének el ezekre, kiknek lehetetlen

a világkongresszuson megjelenni s talán ép belőlük válnak az Oltáriszentség leglelkesebb apostolai. De a helyérdekű kongresszusoknak meg van még az az elvitázhatatlan hasznuk, hogy a világkongresszusnak határozatait könnyen aprópénzre váltják, vagyis átviszik az életbe és megvalósítják.

Franciaországban és Németországban nagy visszhangot kelt az eszme s itt-ott már tartottak is ilyen helyérdekű eucharisztikus kongresszusokat óriási sikerrel és még becsebb praktikus eredménnyel. (Pl. Ars, Passau.)

Vác székesegyházi kincstár. A legméltóságosabb Oltáriszentség iránt táplált élő hit és imádat természetszerűen megkívánja, hogy azon ruhák és szent edények, melyek a nagy szentséget körülveszik és tartalmazzák, azok értékesek legyenek és díszes elhelyezést nyerjenek. Ezen eleven hitről tanuskodó vallásos érzés vezette Vác főpásztorát, gróf Csáky Károly Emánuel püspököt, midőn a váci templomi műkincseket összegyűjtötte, kijavíttatta és fejedelmi bőséggel gyarapította. A zoltáros szava — mely a kincstár két termének egyikét ékesíti: — «Szeretem a te házad ékességét és a te dicsőséged lakóhelyét», lelkesítette a fenkölt egyházfejedelmet és minden nemes közreműködőt a ritka gonddal és műízléssel elhelyezett kincstár megalkotására. Itt csak egy-két, általánosan megcsodált műkincset említünk.

Mária Terézia ornatus. Alig van érdemesebb templom hazánkban, mely a vallásos királynőtől valami egyházi ruhát nem kapott volna. Ilyen értékeset azonban keveset találunk.

Ezt a nagy királynő maga hímmezte. «M. Theresiae Augustae et opus et donum 1773» Mária Terézia munkája és ajándéka 1773 van rávarrva. Fehér damasztelyemből készült s nagy sötétvörös, zöld és kékszinű selyemvirágok ékesítik. Mária Terézia annak idején Migazzi biborosnak ajándékozta.

Gyönyörű a «*Régi Bazilika-Ornatus*». Téglavörösselyem alapon gazdag ezüsthímzések vannak. A XVIII. századból való.

Festőiek *Kármánházy* püspök ornatusai a XIX. századból. Egyiknél kárminvörös alapon, a másikon pedig fehér moire szöveten vannak főlhalmozva mesés gazdagsággal az arany és ezüst díszítések.

Félve őrzött kincsei a kincstárnak a mecénás püspök *intronizációs és papi jubileumi kazulája*.

A *Farmosi kazula* vörösselyem alapon alkalmazott cserfalevél alakú ezüstdíszítésekkel vonja magára a figyelmet. A XIX. századból való és azelőtt a farmosi templom birta.

Páratlan a maga nemében a *gróf Bissingen kazula*, melynek egyik oldala zöld, a másik pedig violaszínű habos moireselyem. Méltán nevezhető a mai hímzés csodájának, mert a gazdag aranyhímzések olyan mesteri módon készültek, hogy a legjobb szem sem fedezi föl, melyik a jobb és melyik a baloldal. A kazula gróf Bissingen Ernő felsz. püspök ajándéka.

A szebbnél szebb ruhák között már csak a *Rékasi kazulát* említjük melyet a gróf Beresényi család ajándékozott 1709-ben a zagyva-rékasi templomnak, ahonnét gróf Csáky K. Emánuel hozta át a székesegyházba.

Egyébként kevés ruha van a kincstárban, melyet nem javítottatott volna meg a jelenlegi megyés főpásztor.

Az arany és ezüst edények az első terem közepén vannak elhelyezve üvegszekrényben. Egyik főekessége a *Forgách* püspök-féle ezüst *kehely* remek rokkoko művészettel.

Az *Althann-Migazzi-féle monstrancia* hatalmas napalakú, igaz drágakövekkel kirakva. A monstranciához három főpap neve is fűződik: Althann, Migazzi, és gróf Csáky. Értéke 20.000 korona. Csodája a kincstárnak *gróf Csáky püspök jubileumi kelyhe*, melyet a kincstárnak ajándékozott. Szinarany és pazar ékességű.

Amerika. *«Itt élned, itt meghalnod kell».* Vörösmarty szózatja megrendítően harsogja lelkünkbe: *«Áldjon vagy verjen a sors keze — Itt élned, itt meghalnod kell».* — Az újabb idők nehéz megélhetési viszonyai azonban megtépázták az ősi igazságot. Milliókra megy azoknak a száma, kik a haza határaitól messze-messze, a tengeren túl élnek le napjaikat. Igaz, hogy a zengzetes magyar anyanyelv elkiséri őket oda is, sokan sírjaikra hazai földet szórtnak, lelkük pedig gyakran elábrándozik a négy folyam mosta és hármás bértől szegélyezett hazájukról, melyet elhagyni kénytelenek voltak. De mégis élnek és halnak nélküle, kívül, idegen földön. Csak egy van, amit nem tudnak nélkülözni, ami új hazájukban is segítőtjük és gyámoltótjuk, súlyos földi bolyongásukban vezérlő csillaguk. S ez az *ősi hitük, ősi katolikus vallásuk.* Mutatja ezt az amerikai magyarok II. katolikus nagygyűlése, melyet szeptember hónapban tartottak. A nagygyűlés színhelye az Unio Ohio államban fekvő Toledo város volt. A megnyitáson három püspök vett részt. A toledói egyházmegye lángbuzgalmú püspöke Schremts József szintén jelenlétével tisztelte meg a magyarok törekvéseit. Szorgalmasan tanulgatja a magyar nyelvet, hogy idegenbe szakadt honfitársaink lelkiszükségleteiről minél jobban gondoskodhasson. Vallási és hazafias tömörülés módozatairól, továbbá a gyámoltalanok és munkaképtelenek támogatásáról tanácskoztak. Legfájdóbb sebük azonban az volt, hogy kevés a templomuk, ahol lelküket gondoznák. *A jó kereset, a esábitó pénz és vagyon nem képes lelküket betölteni és kielégíteni, hanem ellenállhatatlan erővel vágyakoznak templom után, hogy az ott lakó Úr Jézus őket erősítse küzdelmeikben.* Nagy lelkesedéssel és áldozatkészséggel határozta el a nagygyűlésen, hogy a nagyobb magyar telepeken, ahol templom nélkül vannak, ilyenek sürgősen építendőek. Kérő feliratot kívánnak intézni a magyarországi püspöki karhoz jó és buzgó papok Amerikába való kiküldése érdekében templomaik számára és magyar apácák kikül-

dése érdekében iskoláik számára. Táviratilag üdvözölték Várady Árpád győri püspököt, mert az amerikai magyarok lekipásztorkodása érdekében olyan sokat fáradozik. A nagygyűlés kiválóan fontos eredménye az, hogy megalakították «A Magyar Kath. Egyletek Amerikai Szövetsége»-ét, mely most hatalmas erővel fog az amerikai katolikus magyarok lelki inségén segíteni.

A legközelebbi eucharisztikus vilákkongresszus. Málta szigetére van tervezve. A földközi tenger közepén fog kigyúlni az eucharisztia fénye és dicsősége s mint valami hatalmas, kolosszális világítótorony három világrész — Európa, Ázsia és Afrika — partjait büvkörébe vonni. Ha nem is lesz talán olyan népes, mint a bécsi kongresszus, de mindenesetre festőivé és magasztossá fogja tenni az a körülmény, hogy a kelet és nyugat kereszténysége testvéri együttérzéssel fog hódolni az eucharisztiaiban lakó királyok királyának. Msgr Heylen, az eucharisztikus kongresszus állandó bizottságának elnöke már le is utazott Málta szigetére, hogy az 1913. évi április hó 24—27. napján Máltában megtartandó eucharisztikus kongresszus előkészítésére a szükséges intézkedéseket megtegye.

EGYESÜLETI ÉLET.

A budapesti középponti Oltáregyesület november 11-én d. u. 4 órakor tartja első *választmányi ülését* a bekövetkezett új oltáregyesületi munka-évben. Az első *terjesztő ülés* nov. 18-án lesz ugyancsak d. u. 4 órakor.

Alapítási évforduló és az egyházmegyei szentségimádás esik november 6-ára. Nem is lehetne jobban megünnepelni Magyarországon legősibb és legnagyobb Oltáregyesületének alapítási napját, mint a 40 órai szentségimádással. Annyira összeforrott a budapesti Oltáregyesület élete az Eucharistia sorsával, hogy ha önmagát akarja ünnepelni, akkor is az Eucharistiát magasztalja, imádja, engeszteli. 1859. év novem-

ber 6-a óta, amikor gróf Cziráky Jánosné és Trautwein János a nagy Scitovszky primás útján megalkották az egyesületet, az idei az 53-ig évforduló.

A lipótszentmihályi Oltáregyesület működéséről örvendetes hírek jönnek a budapesti központba. Tagjainak száma 72. Minden hónap első napján közös istentiszteletet tartanak és szépen haladnak a gyakori szentáldozás megvalósításában.

Az Oltáregyesület Kocsár József dr. plébános példás buzgósága folytán alakult meg. Elnök: Jeszenszky Gézáné, alelnök: Pruzsinszky Pálné, pénztáros: Kiszely Kálmánné, könyvtáros: Mesziczné, titkár: Gellesz Paula.

Telefon-pósta.

Az **cuch. gyermekszövetség igazgatóihoz.** A szövetség lapja ime a mai alakjával ismét egy lépést haladt a tökéletes felé! Kérjük az igazgató urakat, sziveskedjenek megírni, hány példányban óhajtják. Egynek az ára 4 fillér. A szövetség felvételi cédulái már *német és tót nyelven* is kaphatók. Az érdeklődőknek örömet küldünk belőlük.

Dr. D. Á. Budapest. A figyelmet köszönöm.

Dr. R. T. Kalocsa. A jelzett részek kihagyása elkerülhetetlen volt a cikk óriási terjedelme miatt. Úgy is hosszabb ez a szám egy félivel. A cikket kettéosztani másfelől jövő óhaj miatt nem lehetett.

KIMUTATÁS.

A budapesti közp. Oltáregyesület tagjaitól 1912. május hóban befolyt alamizsnák :

Vörös Andrásné 40 f., Elise Makovics 1 k., Makovich Adolfné 1 k., Pacher Józsefné, Csepel 24 f., Dürr Károlyné 24 f., Kzival Johanna 60 f. Bauer Róza 2 k., Freisz Károlyné 2 k., Kákonyi Julianna 70 f., Novák Ferenc 70 f., Kopatsch József 1 k., özv. Trausch Károlyné 2 k., Pozsgai István 40 f., Jallits Ilona 40 f., Pap Bálint 1 k., özv. Németh Jánosné 1 k., Ráskai Alfonz 2 k., Haspel Ferencné 1 k., Hulitics Jahn Gizella 4 k., Gojárt Veron Szeged 30 f., Lupp Mártonné 1 k., Barta Péter 40 f., Czingrai János 40 f., Gyurkovics Istvánné 2 k., Sümegh Miklós 5 k., dr. Szabó Lászlóné 4 k., özv. Domján Istvánné 1 k., Kántor Tamásné 2 k., Petrákovics Péterné 1 k., Losinszky Alfonzné 1 k., Balonyi Ilona terjesztőnő által: Bognár Róza 2 k., Divényi Margit 2 k., Frecskay Izabella 4 k., összesen 8 k., Petrik Máténé 4 k., Kunec Teréz 60 f., Sándor Lajosné 24 f., Nagy János 1 k., Frits Miklósné 24 f., Polák Jánosné 40 f., Bakonyi Ferencné 2 k., özv. Kopács Adolfné 1 k., Akerl Jánosné 1 k., Pozsgay Lipótné 4 k., Holota Józsefné 1 k., Búcz Edith 1 k., Strecz Hermin 2 k., Szabados Mihályné 50 f., Kubéli Albertné 2 k., N. N. 2 k. 50 f., Bernyák Lajosné 1 k., Kenczinger Antalné 1 k., Schezsák István és Mária 1 k., Tirschel Jozefa 2 korona, Kocsik Józsefné 24 fillér.

A budapesti közp. Oltáregyesület tagjaitól 1912. június hóban befolyt adományok :

Iván Rozália Pozsony 24 f., Sárváry Irma 1 k., Izák Matild 10 k., Schweigert Vincéné 1 k., Boda Anna 2 k., Zeleznik Mária 2 k., Bohovesik M. 2 k., Ozzechowsky Manda 70 f., Tóth Alajosné 60 f., Szabó Mária 2 k., Antonovics János 1 k. 30 f., Tolnay Miklós 2 k., Boharcsik Margit 3 k., Ledmachy Irén 30. f., özv. Varságh Gusztávné 4 k., Löffler Mariska 2 k., Binder Rezső 1 k., N. N. 1 k. (Folytatjuk.)

Walser-Varga-féle

Örökimádás imakönyv az oltáregyletek imakönyve, ötödik teljes kiadás; 30 óra

K. Sávely Dezső festőművész rajzaival
megjelent és kapható

Közönséges papíron:

Vászonkötés	3 K 50 f.
Bőrkötés, vörösvágás, tokkal	5 „ — „
Bőrkötés, aranyvágás, tokkal	6 „ — „

Műnyomó papíron:

Vászonkötés, vörösvágás ...	4 K — f.
Bőrkötés, vörösv., tokkal ...	5 „ 50 „
Bőrkötés, aranyv., tokkal ...	6 „ 50 „
Borjúbőr-kötés, aranyvágás, párnázva, kazettával ...	8 „ 50 „

Japán papíron: (az egész könyv egy uj-
nyinal alig vastagabb)

Vászonkötés, vörösvágás ...	4 K 50 f.
Bőrkötés, vörösvágás, tokkal	6 „ — „
Bőrkötés, aranyvágás, tokkal	7 „ — „
Borjúbőr, párnázva, kazettával	9 „ — „
Borjúbőr, hordozható tokkal	18 „ — „

REMÉNYSÉGÜNK 1906, 1907, 1908, 1909-ik évfolyamai 1 K 40 fill.-jével
még kaphatók ————— egyenként

Walser-Varga-féle

Örökimádás imakönyv öregtetés hatodik teljes kiadás.

A betűk nagyok, de a könyv alakja alig valamivel
nagyobb a kisebb alakú kiadásénál: K. Sávely Dezső
festőművész rajzaival.

Jó papíron:

Vászonkötés	4 K 60 fill.
Bőrkötés, vörösvágás tokkal ...	6 „ 50 „
Bőrkötés, aranyvágás, tokkal ...	7 „ 50 „

Japán papíron:

Vászonkötés, bindre fűzve ...	5 K 20 fill.
Bőrkötés, bindre f., vörösvágás tokkal	7 „ 50 „
Bőrkötés, bindre f., aranyv., tokkal	8 „ 50 „
Borjúbőr, bindre f., aranyv. párnázva kazettával	11 „ — „

Liguori sz. Alfonz

Üdvösség Útja (elmélkedések).

Az első kiadás elfogyott; új kiadás készülöben.

Ezen könyvek megrendelhetők:

VARGA MIHÁLY esperes-plébánosnál
Kiskunmajsa (Pest vm.)

a pénz előleges beküldése mellett, vagy
utánvétellel

A kereskedésben 20%-kal drágább lesz.

Reviczky Aladár C.M. munkái:

Az Oltáriszentség. Ára 50 fillér.

Mindennapi lelki kenyér. Ára amateur kötésben 1-60 kor.

Jöjjetek hozzám mindnyájan. Ára 10 fillér, 100 drb 8 kor.

Az elrejtett kincs, vagyis a gyakori szentáldozás. Ára 16 fillér.

Megjelent tótul is. Ára 16 fillér.

Előadások az Oltáriszentségről. Ára 80 fillér.

Baylon sz. Paszkál, az oltáregyesületek patrónusa. Ára 80 fillér.

Imák és énekek. Ára kötve 80 fillér.

Katonai imakönyv. Ára kötve 40 fillér.

A vegyesházasságról. Ára 16 fillér. Megjelent tótul is. Ára 20 fillér.

Jöjj, Uram Jézus! A gyakran áldozó gyermekek imakönyve. Köt. 1.60 K.

Isten nevé hiába ne vedyed! Ára 4 fillér.

Kaphatók a Lazaristáknál Budapest, IX., Gát-u. 6.

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENTI SIBI DOMUM

ETTURTUR NIDUM ALTARIA.

XIII. ÉVF. 1912. 12. SZÁM.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

AZ ORSZÁGOS OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, Üllői-út 77.

Ára egy évre 3 korona.

Megjelenik minden hó elsején.

Stephanenum nyomda r. t.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

FLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPLUO TUO.

QUI FRUMENTUM

ELECTORUM CONSERVASTI. CUJUS NON SUM DIGNUS...

ECCE AGNUS DEI